Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 146 (4840). 30 ИЮНЬ 1982 й. ЧОРШАНБА

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади. Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленуми қарорлари—ҳаётга!

Амалий жавоб

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитети май (1982 йил) Пленумидаги докладида ўн биринчи беш йилликда аҳолининг ғаллага ва хилма-хил нон маҳсулотларига бўлган эҳтиёжини янада тўларoқ қондириш энг муҳим вазифалардан эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Дон ва уни қайта ишлаш маҳсулотларини ишлаб чиқариш СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган озиқ-овқат программасида биринчи ўринга қўйилганлиги бу масаланинг мамлакат иқтисодий тараққиёти учун нақадар катта аҳамиятга эга эканлигидан далолат бериб турибди.

Пойтахтимиздаги ўнлаб озиқ-овқат корхоналари сингари Меҳнат Қизил Байроқ орденли 2-дон маҳсулотлари комбинатининг меҳнатсевар коллективи ҳам Коммунистик партиянинг бу чақириғига жавобан юксак масъулиятни ҳис этиб майдонга чиқди. Корхона коллективи КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, ўтган вақт мобайнида катта кўрсаткичларни қўлга киритди. Жумладан, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили плани муддатидан илгари муваффақият билан адо этилди. Пландан ташқари 1 миллион 600 минг сўмлик маҳсулот тайёрланди.

Корхонада кўп йиллардан буён бир хайрли тажриба анъанага айланиб келмоқда. Бу ўтган беш йилликда қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш, камчиликлардан хулоса чиқариб, эришилган муваффақиятларни янада ривожлантириш ҳамда меҳнат шароитини тўхтовсиз яхшилаб боришдир. Комбинат ишчиларининг ўтган беш йиллик ҳаётига назар ташласак, улар эришган юқори кўрсаткичлар кўзга яққол ташланади. Ўнинчи беш йилликда корхонада 13 миллион 10 минг сўмликка яқин маҳсулот тайёрланди. Бу белгиланган ишлаб чиқариш планидан анча кўпдир.

Комбинат коллективининг ўн биринчи беш йилликда кўзлаган режалари, айниқса катта. Бир йилдан зиёд вақт мобайнида ун ишлаб чиқариш корхона бўйича беш процентга ошди. Чорвачилик ва паррандалар учун озуқа тайёрлаш эса икки ярим баравар кўпайди. Ўтган беш ойлик план 104 процентдан ошириб бажарилди. Пландан ташқари реализация қилинган маҳсулот эса 812 минг сўмни ташкил этади.

Бу ерда халқ истеъмол моллари ҳам тайёрланади. Беш ой мобайнида комбинат коллективи ана шу молларни кўп миқдорда ишлаб чиқариб, белгиланган планни ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлди. Бу муваффақиятларни қўлга киритишда комбинатнинг иккита ун ишлаб чиқариш, битта ем-озуқа тайёрлаш цехлари коллективлари сидқидилдан фидокорлик кўрсатдилар. Айниқса, смена мастерлари Ю. Лазданов, С. Абдураҳмонов, ишчилар Н. Богданов, З. Холидова, Н. Николаева ва Т. Ворлокова сингари юзлаб илғорларнинг жонкуярлигини алоҳида таъкидлашга тўғри келади. Бу фидокорлар буюк мамлакатимизнинг шонли юбилейи йилида беш йилликнинг учинчи йили планини уддалаш учун астойдил курашмоқдалар.

Комбинат коллективи ўн биринчи беш йилликда катта аҳамият бериб келаётган муҳим масалалардан бири бу— маҳсулотнинг сифатини тобора яхшилаб бориш, хом ашё исрофгарчилиги ва нобудгарчилигига йўл қўймасликдир. Бу масала мамлакатнинг озиқ-овқат программасида ҳам алоҳида таъкидланди. Ҳозирги пайтда комбинатда олий ва биринчи навли ун маҳсулот умумий ҳажмининг 60 — 65 процентини ташкил этади. 1990 йилга бориб ушбу кўрсаткич 75-80 процентга етказилиши мўлжалланмоқда.

— Комбинатимизда ана шу муваффақиятлар билан бир қаторда,—дейди корхона директори П. Йўлдошев, — баъзи камчиликлар ҳам бор. Буюртмачилардан ғалланинг баъзан кечикиб келиш ҳоллари содир бўлмоқда. Бу, албатта, бизга боғлиқ бўлмаса ҳам иш унумдорлиги ўсишини қисқа муддатга тўхтатиб қўйиши мумкин. Аммо бу камчиликларга ғалла ўрим-йиғим бошланиши билан тезда барҳам берилади, деб ўйлайман.

Корхона маъмурияти ва коллективи пойтахт областидаги «Ленин йўли» колхозида ташкил қилинган ёрдамчи хўжалик тармоқларини ривожлантиришга ҳам катта аҳамият бермоқда. Шу йил ташкил қилинган бу хўжалик паррандачилик ва балиқчилик бўлимларидан иборат. 1990 йилга бориб эса бу ерда боғдорчилик ва сабзавотчилик бўлимлари ҳам ташкил қилинади. Бу тадбирларнинг барчаси шубҳасиз шонли партиямизнинг буюк программасига корхона ишчиларининг амалий жавобидир.

С. САИДОВ.

Тошкент районидаги Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли колхоз меҳнаткашлари фидокорона меҳнат қилиб, СССРнинг Озиқ-овқат программаси бажарилишига муносиб ҳисса қўшишяпти. Колхознинг Тожихон Арслонова бошлиқ 11-далачилик бригадаси аъзолари эртаги картошкадан мўл ҳосил етиштиришди. Бригада шу пайтгача шаҳарга 20 тоннадан ортиқ картошка етказиб берди.

СУРАТДА: бригада аъзолари (чапдан-ўнгга) Дилором Салимова ва Нигора Абдуазимова картошкани шаҳарга жўнатиш учун қоплашаяпти.

Р. Альбеков фотоси.

Партия ахбороти

ИЖРО КОНТРОЛИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

Ленин районида «Контроль ва ижрони текшириш партия ташкилотлари фаолияти самарадорлигини оширишнинг муҳим омилидир» мавзуида илмий-амалий конференция бўлиб ўтди. Район партия комитетининг биринчи секретари Ю. Чурсин доклад қилди.

Конференцияда «Контроль қилиш ва ижрони текширишнинг ленинча принциплари ҳамда унинг КПСС XXVI съезди томонидан янада ривожлантирилиши», «Контроль ва ижрони текшириш уюшқоқлик ва интизомни мустаҳкамлашнинг, кадрларни топширилган иш учун масъулиятини оширишнинг синалган воситасидир» каби масалалар кўриб чиқилди. Конференция қатнашчилари 3-таксопарк, «Қизил тонг» бирлашмаси, «Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ва райондаги бошқа корхоналар партия ташкилотлари мисолида контроль ва ижрони текшириш, унинг форма ва методларини такомиллаштириш коллективлар олдида турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этишга ижобий таъсир қилаётганлиги билан танишдилар.

ҚИШЛОҚҚА ЁРДАМ КЕНГАЙМОҚДА

Чилонзор район партия комитетининг бюросида КПСС Марказий Комитети май Пленуми қарорларидан район партия ташкилоти учун келиб чиқадиган вазифалар муҳокама этилди.

Район партия комитетининг биринчи секретари Т. Содиқов бюро йиғилишида сўзга чиқиб шуни таъкидлаб ўтдики, районнинг коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг кўрсатмаларини жанговар ҳаракат программаси сифатида қабул қилдилар. Қишлоқ меҳнаткашларига ҳосилни йиғиб-териб олишда, техникани тайёрлашда ёрдамни ҳар томонлама кенгайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди.

Йиғилишга илмий-тадқиқот муассасалари, конструкторлик бюролари, олий ўқув юртлари коллективларининг вакиллари таклиф этилган эди. Қишлоқ меҳнаткашларига ёрдамни кенгайтириш учун қўшимча имкониятлар, резервлар ҳақида, ёрдамни кенгайтириш билан боғлиқ тадбирлар ҳақида гап борди. Масалан, Тошкент районига сабзавот ҳосилини йиғиб-териб олиш учун ҳозирданоқ районнинг 700 га яқин меҳнаткаши жўнаб кетди. «Узгипросельстрой», «Узоргтехводстрой» трестлари, қишлоқ хўжалик министрлигининг ҳисоблаш маркази ҳозирдаёқ ўз бригадаларини тузишди. Ҳосилни йиғиб-териб олишда мактабгача педагогика билим юрти, музика педагогика билим юрти ўқувчилари ҳам қишлоқликлар билан бирга қатнашадилар.

КОММУНИСТЛАР РЕЗЕРВЛАРНИ ИЗЛАШЯПТИ

КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми материаллари ва қарорларини, унда Л. И. Брежневнинг докладини муҳокама этиш ва чуқур ўрганиш барча совет кишилари қатори авиасозлар коллективининг диққат-эътиборида турибди.

Коммунистлар Пленум материалларини муҳокама этиш мобайнида янада юксакроқ социалистик мажбуриятлар қабул қилишяпти, амалий таклифлар киритишяпти. Иқтисод ва тежамкорлик, меҳнат ресурсларидан фойдаланишни яхшилаш, материаллар, электр энергияси, ёқилғини тежаб-тергаб сарфлаш, комплекс механизацияни ва автоматлаштиришни тезроқ жорий этиш, меҳнат унумдорлигини жадал ўстириш масалаларига алоҳида эътибор бериляпти.

Масалан, 4-цех марксизм-ленинизм асослари мактабининг тингловчиси И. Абдуллаев янги мослама яратишни таклиф этди. Бу эса маҳсулот сифати ва иш унумига ижобий таъсир қилди. Материаллар тежаб қолиняпти.

9-цех бригадири В. Купцов икки касбни эгаллади. Бригада аъзолари М. Дмитриев ва Г. Тезиков ҳам янги касбни эгаллашган. Бу эса меҳнат унумдорлигини оширишга ёрдам беряпти, бутун иш бригада ичида амалга ошириляпти. Рационализатор А. Лаптевнинг таклифига кўра 16 минг сўм тежаб қолинди.

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси маъмурияти ёрдамчи хўжаликни ривожлантиришга кўп куч-ғайрат сарфлаяпти. Шу йилнинг ўзидаёқ ёрдамчи хўжалик 10 тонна гўшт беради. 1983 йилда эса корхона ишчилари дастурхонига 150 тоннадан зиёд сут, 15 тонна гўшт ва бошқа хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари қўйиш мўлжалланяпти.

СССР 60 ЙИЛЛИГИГА — 60 ЗАРБДОР ҲАФТАЛИК

ЗАФАРЛАРИМИЗ — ШОНЛИ ЮБИЛЕЙГА

ҲАМКОРЛИК ШАРОФАТИ

СССР 60 йиллигини муносиб туҳфалар билан кутиб олиш учун курашаётган геологоразведка тажриба заводининг ишлаб чиқариш қуввати йил сайин ошиб бормоқда. Бунга завод цехларини қайта реконструкция қилиш, рационализаторлик таклифларидан унумли фойдаланиш ва цехларга янги автомат станоклар ўрнатиш натижасида эришилмоқда.

Корхонанинг Н. Богданов етакчилик қилаётган участкасида еттита янги ярим автомат станоклар ўрнатилди. Ана шундай станокларнинг навбатдагиси ҳам ўрнатилиш арафасида турибди. «М— 5» маркали маҳсулот илгари анча қийинчиликлар билан универсал станокда тайёрланар эди. Эндиликда корхона ихтирочилари ва конструкторлари киритган таклифлар натижасида ўрнатилган «1Н713» маркали ярим автомат станоклари маҳсулотни сифатли қилиб тайёрлаб бермоқда. Ихтирочилар керакли метални станокка ўз вақтида етказиб беришнинг қулай йўлини ҳам топишди.

Бу тадбирларнинг барчаси цех ишлаб чиқариш қувватини анча оширди. Эски станоклар ва усуллар билан илгари 40 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилларди. Ҳозир бу кўрсаткич 105 минг сўмни ташкил қилади.

Бундай муваффақиятларга эришишда корхона рационализаторлари билан бирга С. Маҳсумов, В. Федотов, В. Павлов, В. Прудников сингари илғор ишчиларнинг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Бу фидокорлар корхона ихтирочилари билан ҳамкорликда жонажон Ватанимиз юбилейига муносиб совға тайёрлаш учун жонбозлик кўрсатишмоқда.

Б. АЛИЕВА.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақа пойтахтимиздаги ўнлаб корхоналар қатори «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам тобора авж олмоқда. Бу ерда кўплаб коммунистик меҳнат зарбдорлари ва тажрибали ишчилар меҳнат қилади. В. Уманский бирлашманинг моҳир токари сифатида ном қозонган. Бу ишчи ойлик план топшириқларини мунтазам 130-140 процентдан адо этиб келмоқда.

СУРАТДА: В. Уманский.

М. Нуриддинов фотоси.

САМАРАЛИ ТАКЛИФ

Қуйлиқдаги темир бетон кўприк конструкциялари экспериментал заводи шаҳримизнинг йирик корхоналаридан саналади. Ҳар йили ушбу корхона 5 миллион сўмликдан зиёд маҳсулот чиқаради.

Корхонада ихтирочилик таклифларининг самарадорлиги йилдан йилга ошиб бормоқда. Бу таклифлар ҳар томонлама пухта муҳокама қилиниб, ўрганилганидан сўнг ишлаб чиқаришга жорий қилинади. Агар ўнинчи беш йиллик ярмида ихтирочилар киритган таклифлардан 53 минг сўм фойда олинган бўлса, ўн биринчи беш йиллик охирига бориб бу кўрсаткич тўрт баравар ошади.

Шу ҳафта давомида корхонада яна бир ихтирочилик таклифи ишлаб чиқаришга жорий қилинади. Бу суғориш лотоклари тайёрлашнинг янги усули бўлиб, бунда қўл меҳнати сарфлаш салкам икки баравар қисқаради. Натижада бир йилда 6 минг сўмга яқин фойда кўрилади. Корхонада мамлакатимизнинг 60 йиллик юбилейига қадар ана шундай самарали таклифлардан ўндан ортиғи ишлаб чиқаришга жорий қилинади.

Коллектив пешқадамлари

Ҳар ҳафтада «Главташпассавтотранс» бошқармасига қарашли 1-автопаркда социалистик мусобақанинг якуни кўриб борилади. Бу мусобақа «СССР 60 йиллигига— 60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўтаяпти.

Ўтган зарбдор меҳнат ҳафтаси ҳам катта кўрсаткичлар билан якунланди. Бунда корхонанинг Ш. Тошмуҳамедов, А. Қулманов бошлиқ 5 ва 37-маршрутларга хизмат кўрсатаётган ҳайдовчилар бригадалари ғолиб деб топилди. Ҳар иккала бригада корхонада ўтказилиб келинаётган социалистик мусобақанинг доимий пешқадамларидир. Бунга улар ҳаракат графигига қатъий амал қилишлари ва автомашинанинг техник созлигига эътиборни кучайтирганлиги туфайли эришмоқдалар. Шунингдек, бу коллективлар йўловчиларга намунали хизмат кўрсатишда ҳам бошқа коллективларга ўрнак кўрсатиб келишади. Кунлик нормани 105—110 процентдан адо этиб, СССРнинг 60 йиллик юбилейига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаётган бу бригадалар коллективи конструкторлар, ихтирочилар ва рационализаторларга бағишланган бу 34-зарбдор меҳнат ҳафтасида ҳам пешқадамликни қўлдан бермасликка ҳаракат қилиб меҳнат қилишмоқда.

Йиллик план—юбилейгача

Марказлаштирилган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 2515-автокорхона коллективи «СССР 60 йиллигига—60 зарбдор ҳафта» шиори остида ўзаро социалистик мусобақани қизғин тус олдириб, ҳар бир зарбдор ҳафталикни зафарли меҳнат билан якунламоқда. Меҳнат мусобақасида В. Литовский бошлиқ бригада аҳли пешқадамлик қилмоқда. Бу коллектив йил бошида зиммасига йиллик юк ташиш планини мамлакатимизнинг 60 йиллик юбилей кунига қадар бажариш мажбуриятини олганди. Шунингдек, бригада қўшни автохўжаликлар кўтариб чиққан «Капитал ремонтсиз 300 минг километр» деган ташаббусга ҳам қўшилиб, шу пайтгача 6 минг литр ёқилғини тежаб қолди.

Қурилиш объектларини қурилиш материаллари билан таъминлаб келаётган бу пешқадам коллектив ёқилғи ва бошқа эҳтиёт қисмларни тежаган ҳолда кунлик юк ташиш нормасини 110-112 процентдан адо этиб 33-зарбдор ҳафтани зафарли меҳнат билан якунлаб, корхона бўйича яна олдинги ўринни эгаллади.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

△ «Министрликнинг партия ташкилоти» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

△ Кўп миллатли совет театр санъатини пропаганда қилишда муҳим роль ўйнаган, республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашга актив кўмаклашган гастролларни муваффақиятли ўтказганлиги учун Москва область драма театрини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган.

△ «Ҳиндустан» газетасининг бош редактори В. К. Мишра Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. У Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўрди, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилди.

29 июнда В. К. Мишра Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида қабул қилинди.

ШАҲРИМ-ФАХРИМ

Ободончилар ғайрати

Собир Раҳимов райони тобора кўркамлашиб ва ободонлашиб бормоқда. Янги-янги кўча ва йўлкалар бунёд этилмоқда ва қайта реконструкция қилиниб кенгайтирилмоқда.

Бу иш район ободонлаштириш бошқармаси коллективи бошчилигида ишлаб чиқариш корхоналари ва ташкилотлар билан ҳамкорликда олиб борилмоқда.

Шу кунларда ТошМИ массивига кираверишдаги катта кўчада капитал ремонт ишлари олиб борилмоқда. Уста Ширин кўчасида ахборот маркази ташкил этилиб, ободонлаштирилмоқда. Бир неча вақтдан сўнг ҳар иккала кўча ҳам таниб бўлмас даражада ўзгариб кетади. Бу ишда ободончиларга агрегат, экскаватор ремонти заводлари коллективи ҳамда «Гордорстройремонт» трестига қарашли 2-қурилиш ремонт бошқармаси ва район электр тармоқлари корхонаси хизматчилари яқиндан ёрдам беришмоқда.

Ҳамкорликда олиб борилаётган бу ишнинг бош мезони — Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига ҳозирликдир.

ЁЗ — ЎТМОҚДА СОЗ

ОРОМГОҲ ҚЎЙНИДА

Собир Раҳимов районидаги 234-мактаб қошида ташкил қилинган лагерь пионер ва ўқувчиларнинг севимли дам олиш масканига айланган. Айни кунларда сўлим боғ қўйнида ҳамшаҳарларимизнинг 100 га яқин фарзандлари мароқли дам олмоқдалар.

Лагерда ўқувчиларнинг кўнгилли дам олишлари учун барча шарт-шароит яратилган. Бу ерда турли тўгараклар мунтазам ишлаб турибди. Шахмат-шашка, спорт, моҳир қўллар, бадиий ўқиш сингари тўгараклар шулар жумласидандир. Айниқса спорт болаларнинг севимли машғулоти саналади.

Дам олувчилар шаҳримизнинг диққатга сазовор жойлари ва музейларга экскурсияларга чиқмоқдалар. Ўқувчиларга тез-тез бадиий ва ҳужжатли фильмлар намойиш этиб турилмоқда. Куни кеча лагерда ўқувчиларнинг севимли болалар шоирлари Ҳамза мукофоти лауреати Қ. Муҳаммадий ва И. Муслим, Х. Ёқубовлар билан учрашуви ўтказилди. Учрашувда шоирлар ўзларининг янги шеърларидан ўқиб бердилар ва ўқувчиларнинг саволларига жавоб бердилар. Қизиқарли ўтган учрашув ўқувчиларга манзур бўлди.

САНЪАТНИНГ СЕҲРЛИ ОЛАМИ

РАНГИН ТУЙҒУЛАР ТАСВИРИ

Мана бир ойдирки, Тошкентдаги республика киночилар уйида Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати Баҳодир Жалолов, истеъдодли рассом ва ҳайкалтарош Дамир Рўзибоев, Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати Жавлон Умарбековлар ижоди намуналаридан ташкил этилган янги кўргазма муваффақият билан намойиш этилмоқда. Ўзбекистон ССР Рассомлар союзи, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ва республика Кинематографчилар союзи томонидан ташкил этилган кўргазмага истеъдодли мўйқалам усталарининг рангтасвир (живопись), ҳайкалтарошлик, монументал асарлар эскизи, жанрли композициялар ва портретлардан иборат асарлари қўйилган.

Кўп сонли томошабинлар ва пойтахтимиз меҳмонларида бой таассурот қолдирган бу кўргазма шаҳримизда бўлиб ўтган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VII Халқаро Тошкент кинофестивали кунларида, республика киночилар уйининг янги биноси тантанали очилишида ташкил этилган эди. Кўргазмани бу ерга ташриф буюрган кўплаб хорижий мамлакатларнинг экран усталари, Тошкентда бўлиб ўтган «Новий мир» журнали кунларининг қатнашчилари ҳам катта завқ-шавқ билан томоша қилишди. Уларнинг кўпчилиги ана шу маданий тадбирлар пайтида киночилар уйи кўргазмалар залини безаган истеъдодли рассомлар ижоди намуналарига катта баҳо бериб, ўз мулоҳазаларини ёзиб қолдирдилар. «Жаноб Умарбеков, Сиз ажойиб асарлар яратибсиз, мен ундан ҳайратландим. Бу асарларингиз учун катта раҳмат!». Африкалик кинорежиссёр Самба Балли томонидан битилган бундай қалб сўзларига ҳамоҳанг қалб сўзларини мулоҳазалар дафтаридан яна кўплаб келтириш мумкин.

Кўргазмада намойиш этилаётган Жавлон Умарбековнинг «Тузлар водийси», «Саҳрои Кабир магистрали», «Бўзсувда қиш», «Москва» меҳмонхонаси қурилишида», шунингдек Баҳодир Жалоловнинг «Комил Ерматов», «Малик Қаюмов», «Санъатшунос Эльмира Хўжаева» портретлари ва бошқа композициялари фантазияга бойлиги, психологик таҳлилнинг аниқлиги, замондошларимиз қиёфаси ва маънавий оламини теран акс эттириши жиҳатидан алоҳида ажралиб туради.

Бу ерда яқинда Ўзбекистон Рассомлар союзи танқидчилик секциясининг йиғилиши ҳам бўлиб ўтди, кўргазмада намойиш этилаётган асарлар муҳокама қилинди. Виставкага асарлари қўйилган рассомлар билан томошабинларнинг ижодий учрашувлари ташкил этилди.

Республика киночилар уйининг кўргазмалар зали Ўзбекистон тасвирий санъат усталари эришаётган ютуқларни пропаганда қилиш, шунингдек турли хил кўргазмалар, ижодий учрашувлар ўтказиш учун яна бир ўзига хос санъат даргоҳига айланиб қолди. Шу йилнинг октябрь ойида бу ерда Германия Демократик Республикаси рассомларининг ўзбек киноси тараққиётига бағишланган асарларидан иборат кўргазмаси ҳам ташкил қилинади.

Б. Жалолов, Д. Рўзибоев, Ж. Умарбеков, асарларидан ташкил этилган ушбу кўргазма тез орада Самарқанд шаҳрида ҳам намойиш этилади.

ШАРҲЧИ САТРЛАРИ

БЕҲУДА УРИНИШ

Малайзия пойтахти — Куала-Лумпурда «Демократик Кампучия коалицион ҳукуматини» тузиш спектакли ўйналди. Муҳожирликдаги кхмер аксилинқилобчилар — собиқ шаҳзода Нородом Сианук «президент» сифатида, полпотчи тўдалар қолдиқларининг Таиланддан бошпана топган каллакесарлари бошлиқларидан бири — Кхиеу Самфан «вице-президент» сифатида ва бир вақтлар Сианук ҳукуматининг бошлиғи бўлган Сон Санн «бош министр» сифатида ана шу «коалицияга» бошлиқ бўлишди. Бу масхарабозлик найранги шу заҳотиёқ Пекин ва Вашингтон томонидан маъқулланди.

Ана шу уч аксилинқилобчи гуруҳларни «ягона фронт»га бирлаштириш найранги Хитойда ва АҚШда кўпдан буён ўйлаб қўйилган эди. Эндиликда эса пекинлик ва америкалик режиссёрлар уни расмийлаштиришни тезлаштиришга қарор қилдилар. Улар Ғарбий Европадаги ва Осиёдаги бир қанча мамлакатларда полпотчиларнинг БМТда вакиллик қилишини қўллаб-қувватлашдан воз кечиш кайфияти мустаҳкамланаётганлигидан чўчимоқдалар. Шу йил кузида БМТнинг навбатдаги сессиясида Кампучия Халқ Республикасининг халқаро ҳамжамиятдаги қонуний ҳуқуқларини тиклаш тўғрисидаги масала яна қараб чиқилади.

Пекинда ва Вашингтонда «коалиция» ёрдамида аслида мавжуд бўлмаган «Кампучия проблемаси» тўғрисидаги шов-шувни яна авж олдириш ва БМТда ўзларининг полпотчи қўғирчоқларини сақлаб қолишга уринмоқдалар. «Коалиция»даги Сианук ва Сон Санн муҳожир гуруҳлари эса пекинпараст Пол Пот—Иенг Сари — Кхиеу Самфаннинг қонли жиноятларини ниқоблашга хизмат қилиши керак.

«Демократик Кампучия коалицион ҳукумати» теварагида шов-шув кўтариб, беандишалик билан мақташ унинг пекинлик ва америкалик хўжайинларининг Кампучияда полпотчи тўдалар қонли режимини яна ўрнатиш, Кампучия халқига ўзи танлаб олган янги, эркин ҳаёт қуриш йўлидан боришга ҳалақит беришга навбатдаги интилишидан бошқа нарса эмас.

Пекин гегемончилари ва Америка империалистлари Кампучия халқи реакциячи муртадлардан иборат «коалиция» тузиш йўли билан Жануби-шарқий Осиёдаги икки гуруҳ давлатлар—Ҳинди-Хитой мамлакатлари билан АСЕАНга аъзо бўлган мамлакатлар ўртасида жанжал чиқаришни, мазкур региондаги беқарор вазиятни кескинлаштириб, ўз таъсирини кучайтириш мақсадини ҳам кўзламоқдалар.

АСЕАНга аъзо бўлган айрим мамлакатлар «Кампучия масаласи»да «қаттиққўллик» кўрсатишни талаб қилаётган Хитой ва АҚШнинг кўпол тазйиқи остида янги можаролар келтириб чиқариш хавфини солувчи ана шу найрангнинг бевосита иштирокчилари бўлиб қолдилар. Айни вақтда ана шу группадаги мамлакатлар Жануби-шарқий Осиёда тинчлик ва барқарорликка Кампучия ва Ҳинди-Хитойдаги бошқа мамлакатлар эмас, балки, аввало, Хитойнинг экспансиячилик сиёсати сабаб бўлаётганлигини тобора кўпроқ тушуниб олмоқдалар: региондаги мамлакатлар олдида турган проблемаларни полпотчилар қонли режимига «жон киритиш» йўли билан эмас, балки тенглик ва яхши қўшничилик принциплари асосида Жануби-шарқий Осиёдаги барча давлатлар ўртасида амалий музокаралар олиб бориш йўли билан ҳал этиш кераклиги тўғрисидаги ғоя ўзига тобора кенг йўл очиб олмоқда.

М. ЯКОВЛЕВ,
ТАСС шарҳчиси.

Тошкент оқшоми
ХАЛҚ КОНТРОЛИ

• Қўл меҳнати— машиналар зиммасига • Сўз ва иш бирлиги • Хатга эътибор—элга эътибор • Қурувчилардан қолган «дастхат»

• Шаҳар халқ контроли комитетида
ГРУППАЛАР АКТИВЛИГИ ОШИРИЛСИН

Шаҳар комитетининг навбатдаги мажлисида партия ва ҳукумат директивалари бажарилишини назорат қилиш бўйича министрликлар, идоралар ва муассасаларнинг халқ контроли группалари фаолияти ҳамда «СССР халқ контроли тўғрисида»ги Қонунида кўзда тутилган ҳуқуқлардан фойдаланиш масаласи кўриб чиқилди.

17 бош группа ишининг таҳлил этилиши ўтказилаётган рейдлар ва текширишлар сони ўсганлигини, уларнинг сифати яхшиланганлигини кўрсатди. Назоратчиларнинг кўпчилиги доимий топшириқларга эга.

Халқ контроли группалари министрлик аппаратининг давлат планлари ва топшириқлари бажарилишини таъминлаш, ижро интизоми ҳолати, тармоққа ажратилган моддий, ёқилғи-энергетика ва пул маблағларидан оқилона фойдаланилиши, социалистик мулкнинг сақланиши, меҳнаткашларнинг хатлари ва аризаларини ишлаш билан боғлиқ фаолияти каби долзарб масалалар бўйича текширишлар ўтказишмоқда.

Ўзбекистон ССР геология, енгил саноат, энергетика, маҳаллий саноат ва пахта тозалаш саноати министрликларида назорат иши яхши йўлга қўйилган.

Айни пайтда текширишдан маълум бўлдики, айрим бош группалар ташаббус кўрсатишмаяпти, ўз вазифаларини бажаришда, назорат ишида масъулиятсизликка йўл қўйишаяпти. Бунинг устига назоратчиларнинг чорак қисмидан кўпроғи текширишларда бутунлай қатнашмаяпти.

Яна шу нарса маълум бўлдики, министрликлар халқ контроли группаларининг структураси, миқдорий состави ҳамма жойда ҳам талабга жавоб бермайди. Айрим группалар ўз кучларини зарур бўлмаган майда, иккинчи даражали масалаларни текширишга сарфлаб юборишади. Кўпгина текширишлар юзаки, камчиликлар ҳеч қандай анализ қилинмасдан ўтказилади. Кўп ҳолларда текширишлар кам самарали бўлиб, фақат камчилик ва нуқсонлар аниқланади холос. Группалар қабул қилинган қарорлар ижро этилишини тегишли даражада назорат этишни уюштиришмайди, натижада бошланган ишни охиригача олиб боришмайди. Камчиликларга қарши курашда ўзларига берилган ҳуқуқдан ишнинг кўзини билиб фойдаланишмайди. Бундай группалар орасида Ўзбекистон ССР маданият министрлиги, ўрмон хўжалиги, мебель ва ёғочни қайта ишлаш саноати, автомобиль йўллари қурилиши ва эксплуатацияси министрликларининг назоратчилари бор.

Шаҳар комитети министрликлари, идоралар ва муассасаларнинг халқ контроли группалари фаолиятини яна бир марта анализ қилишни район халқ контроли комитетлари раисларига топширди. Йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишга қаратилган зарур тадбирлар кўриш мажбуриятини юклади.

ЖОЙЛАРДАН ХАБАРЛАР

САЛМОҚЛИ ҲИССА

«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли группа ва постлари янги техникани жорий этиш планини амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар. Назоратчиларнинг ёрдами билан цехлар ва участкалар янги техника билан қайта қуроллантирилмоқда. Фақат кейинги пайтда шаҳар телефон кабеллари ишлаб чиқарувчи бир нечта автомат линия ўрнатилди, мис сим тайёрлаш жараёнларидан бири автоматлаштирилди. Бунинг натижасида меҳнат унумдорлиги деярли уч марта ошди, маҳсулот сифати ва иш шароити яхшиланди.

Мутахассисларнинг ҳисоб-китобига кўра, янги техника ўрнатиш бўйича планда кўзда тутилган тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида 1 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий самара кўрилди.

Назоратчиларнинг актив фаолияти туфайли моддий ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш бўйича қўшимча резервлар аниқланди. Натижада фақат кейинги ойларда 50 тоннага яқин қора ва рангли металл, 796 минг киловатт-соат электр энергияси, 150 тонна шартли ёқилғи тежалди, ўнг минглаб сўмлик қўшимча маҳсулот ишлаб чиқарилди.

В. МИРҲАМИДОВ,
«Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси цехи ишчиси, халқ контроли группасининг раиси.

Халқ контроли ва «Тошкент оқшоми» газета редакциясининг «Думалоқ столи»

Резервлар бор, улардан фойдаланамиз

КПСС XXVI съезди ишлаб чиқариш самарадорлигини, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича олдинга қўйган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилиши ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланишни, янги ускуналарни ўзлаштиришни, замонавий техника ва фан ютуқларини жорий этишни тақозо этади. Бу муҳим ишда халқ назоратчилари катта ёрдам беришлари мумкин. Республика пойтахти Ленин райони корхоналарининг назоратчилари фаолияти ана шундан далолат беради.

Яқинда район халқ контроли комитетида бўлиб ўтган «Думалоқ стол» атрофидаги суҳбатда меҳнат унумдорлигини оширишнинг йўллари ва воситаларини излашнинг катта резервлари ҳақида сўз борди.

— Бугунги кунда бу борадаги ишнинг аҳволини қараб чиққанмиз, қониқиш билан шуни таъкидлаймизки, — деди район халқ контроли комитети раиси К. Жўраев. — сўнгги икки йилда халқ назоратчилари ёрдамида ишлаб чиқаришга янги техника ва технологияни жорий этиш бўйича икки мингдан ортиқ тадбир амалга оширилди. 1700 тадан ортиқ янги технологик ускуна ўрнатилди. 78 та механизациялашган поток линии жорий этилди. Бу 5 миллион сўмликдан ортиқ иқтисодий самарадорликка эришиш имконини берди.

Ҳозир район саноатида 1,5 мингга яқин механизациялашган ва автоматлашган поток линиялар, цехлар ва участкалар бор. Механизациялашган ортиш-тушириш ишлари салмоғининг ўзи 67 процентга етказилди.

Фан-техника тараққиётини жадаллаштиришда, шу асосда меҳнат унумдорлигини ўстиришда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриёти, электрон-техника заводи, «Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси, бир қатор бошқа корхоналарнинг назоратчилари катта, чинакам ёрдам беришяпти. Районда фақат сўнгги йилда фан-техника ютуқларини жорий этишдан 874,7 минг сўмлик иқтисодий самарадорликка эришилди, бунда 452 киши шартли равишда ишдан озод этилди.

Шу билан бирга, ана шу барча ишларни амалга оширишда яна талайгина фойдаланилмаган резервлар бор. Қўл меҳнати салмоғи ,айниқса ёрдамчи ишлаб чиқаришда юқори — қарийб 60 процентни ташкил этади. Иш вақтининг йўқолиши кўп, кадрлар қўнимсизлиги суст камаймоқда. Бир қатор корхоналарда механизациялашган поток линиялар қувватидан фақат 50—60 процент, ишлаб чиқариш қувватларидан эса 60—70 процент фойдаланиляпти. Ўрнатилмаган технологик ускуналарнинг ўз вақтида ишга туширилишини таъминлаш лозим.

Назоратчилар томонидан аниқланган фактлар шундан далолат берадики, 20 корхонада 489 та ўрнатилмаган технологик ускуна камида бир йилдан ортиқ вақтдан бери бекор ётган экан. Бундай ускуналар, айниқса «Водоканал» трестида, «Средазэлектроаппарат» бирлашмасида, картон таралар, вагон ремонти заводларида кўп.

Район комитети назоратчилар группаларига ускуналарнинг ўрнатилиш вақтини, ташкилий-техник тадбирлар планларининг бажарилишини алоҳида назоратга олишни, масъулиятли мансабдор шахсларга нисбатан талабчан бўлишни тавсия этди.

«Қизил тонг» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси назоратчиларининг тажрибаси ҳақида бош инженер **Р. Содиқов** гапириб берди. Бу корхонада халқ контроли группаси янги техникани ва ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш технологиясини жорий этиш планларининг бажарилишини бевосита жойларда назорат қилиш учун постлар ташкил этилди. Маъмурият, партия комитети, цех партия ташкилотлари назоратчиларнинг талаб ва таклифларига ҳамиша қулоқ солишади.

Қийин меҳнат жараёнларини механизациялашга, буюмларни пардозлаш ишлаб чиқаришида ва тайёр маҳсулот омборида ташишни механизациялаштиришга катта эътибор бериляпти. Бу ерларда қўл меҳнати салмоғи юқори эди. Халқ назоратчилари буюмларни тикув цехидан намлик-иссиқлик ёрдамида ишлаш цехига ташиш учун транспортёр ўрнатилишига эришдилар. Тайёр маҳсулот омборида эса тарқатиш транспортёри жорий этилди. Бу буюмларни ташишда қўл меҳнатини камайтиришдан ташқари, маҳсулотнинг сифати ва ташқи кўримини яхшилади. Янгиликни жорий этишдан олинадиган йиллик самара 70 минг сўмни ташкил этди.

Шунингдек, бу ерда назоратчилар ёрдамида буюмларга намлик-иссиқлик ёрдамида ишлов бериш бўйича комплекс механизациялашган цех жорий этилди. Бунинг натижасида тикув цехларида меҳнат унумдорлиги ўсди, ҳар бир потокнинг қуввати ўртача 10 процентдан ортди.

Бирлашма назоратчилари машиналар паркининг автоматлар, ярим автоматлар ва прессларнинг янгиланиб туришини, ишлаб чиқариш жараёнларини такомиллаштиришни назорат қилишяпти. Уларнинг амалга оширилиши ўн биринчи беш йиллик бошидан бери ишлаб чиқаришга 100 тадан ортиқ замонавий ускуналарни жорий этиш имконини берди. Бундан олинадиган иқтисодий самара 30,2 минг сўмни ташкил этади.

Бу йил назоратчилар билан биргаликда ишлаб чиқаришда инженерлик таъминотининг комплекс плани ишлаб чиқилди. У 116 та турли хил тадбирлардан иборат. Бу тадбирларнинг амалга оширилиши 215 минг сўм йиллик иқтисодий самарага эришиш, шартли равишда 30 кишини бўшатиш, ишлаб чиқариш умумий ҳажмида Сифат белгиси билан тайёрланаётган маҳсулотни 53,9 процентга етказиш имконини берди.

Каноп фабрикаси назоратчилари фаолияти ҳам диққатга сазовор. Уларнинг иши ҳақида бош группа раиси Г. **Бисерова** гапириб берди. Юздан ортиқ назоратчиси бўлган бутун группа бешта секторга бўлинган. Улар ёрдамида ҳар йили ўрнатилмаган ускуналар мавжудлиги текширилади. Уларни ўрнатиш ва фойдаланиш бўйича таклифлар киритилади. Группа ишлаб чиқариш қувватларини ошириш бўйича талайгина резервларни аниқлади. Жумладан, унинг ташаббуси билан тўқув цехида тараш машиналарига хизмат кўрсатишда типовой нормадан юқори зичлик жорий этилди, станокларнинг жойланиши мақсадга мувофиқроқ қилиб ўзгартирилди.

Меҳнат унумдорлигини ўстириш учун фабрикада барча касбларни илмий ташкил этиш бўйича 38 та корхона стандарти ишлаб чиқилди. Буларда жойлардаги меҳнат усуллари, ишчиларнинг ҳуқуқ ва бурчлари аниқ қилиб, ёзилган. Бироқ бу стандартлар узоқ вақт жорий этилмаган эди. Назоратчилар группаси уни жорий этишни ўз назоратига олди. Бугунги кунда 10 та стандарт жорий этилди.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстиришда «Учқун» тўқимачилик-галантерия бирлашмаси халқ назоратчилари группаси талайгина резервларни топишди. Бу ҳақда бош группа раиси **В. П. Антропова** сўзлади. Кўпгина рейдлар ва текширишларни назоратчилар «Комсомол прожекторилари» билан биргаликда амалга оширишади.

Бугунги кунда Тошкент химия-фармацевтика заводи цехларини янги, замонавий ускуналарсиз тасаввур этиш қийин. Фақат ўтган йилнинг ўзида бундай ускуналардан ярим миллион сўмликдан кўпроғи ўрнатилди. Бунда ҳам халқ назоратчиларининг хизмати катта. Йиғилишда бу ҳақда шу корхона назоратчилари группаси раиси **Ҳ. Тошмуҳамедова** гапириб берди.

Тошкентдаги 8-экспериментал-ремонт заводи халқ контроли группаси раиси **Л. Абрамова,** Тошкент шаҳар электр тармоқлари идораси халқ контроли группаси раиси **Р. Андриади,** «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли группаси раиси **Ю. Порфирьева** ва бошқаларнинг нутқларида ҳам кўпгина ибратли, фойдали фикрлар айтилди.

«Думалоқ стол» атрофидаги суҳбат қатнашчилари барча халқ назоратчиларини фойдаланилмаган резервларни аниқлаш, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришга ёрдам бериш, барча соҳаларда қўл меҳнати билан банд бўлган ходимларни камайтириб боришга ҳар томонлама кўмаклашишга чақирдилар.

Е. ПЕТУХОВ.

НАЗОРАТЧИЛАР ФАОЛЛИГИ ТУФАЙЛИ

«Уззлектромонтаж» тресги халқ контроли бош группаси моддий ресурслардан оқилона фойдаланиш масалаларига асосий эътибор бермоқда. Деярли барча назоратчилар иқтисод ва тежамкорлик билан боғлиқ доимий топшириққа эга бўлиб, улар ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишда фаоллик кўрсатишмоқда.

Ана шундай резервлардан бири материалларни тежамкорлик билан сарфлашга қаратилган рационализаторлик таклифларни жорий этишдир. Шуниси қувончлики, халқ назоратчиларининг кўпчилиги актив рационализаторлар. Уларнинг ёрдами билан фақат ўтган йилнинг ўзида мингдан ортиқ рационализаторлик таклифи жорий этилди, бу трест бўлинмаларида салкам 100 тонна қора металл ва қувурларни тежаб қолиш имконини берди.

Бу йил эса халқ назоратчилари монтаж хом ашёлари ва технология конструкцияларини тайёрлашда металга ишлов беришни яхшилашга, айрим металл буюмларни бир мунча арзон полимерлар билан алмаштиришга, чиқиндиларни камайтиришга ёрдам беришди. Буларнинг ҳаммаси юз минглаб сўмлик маҳсулотни тежаш имконини берди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг халқ назоратчилари коллективининг ҳурмат ва эътиборига сазовор бўлишмоқда. Улар маҳсулот сифатини, материаллар, электр энергияси сарфини кузатиб боришади. Яқинда назоратчиларнинг самарали фаолияти шаҳар халқ контроли комитетининг навбатдаги мажлисида тилга олинди.

СУРАТДА: офсет цехи назоратчилари, печатниклар Ҳамза Пўлатов билан Алла Шухиева жиҳозлар ҳолатини текширишмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

• Иш тажрибасидан
Текширишда маълум бўлди...

Фрунзе район халқ контроли комитетига «Таштекстильмаш» заводининг ётоқхонасида яшовчи ишчилардан хат келди. Унда уй-жой маиший шароитларнинг қониқарсиз аҳволдалиги, айрим ходимларнинг ўз ишига масъулиятсиз қараш ҳоллари очиб ташланган эди.

Текшириш шуни кўрсатдики, хатдаги гаплар тўғри чиқди. Ўз ишига масъулиятсизлик билан қарагани, ходимлар иши устидан назорат ўрнатмагани, ишчи-ёшларга етарли уй-жой, маиший шароитлар яратиб бермагани, бу эса кадрлар қўнимсизлигига олиб келгани учун район халқ контроли комитети завод директорининг ўринбосари К. Обидовни ўз вазифасидан четлаштирди.

Бу — комитетнинг шикоят ва таклифлар штатсиз бюросида кўрилган масалалардан биттаси, холос. Ҳар йили кишилар бизга кўплаб турли масалалар билан мурожаат қилишади. Айниқса, улар ичида иқтисод режимига риоя қилиш, меҳнат ва моддий ресурслар, пул маблағларидан оқилона фойдаланиш юзасидан хабарлар кўп бўлади, уларда давлат ва халқ манфаатларига оид масалаларни кўтарилмоқда.

Мана, Ш. Руставели кўчасида истиқомат қилаётганлар хати. Улар 11-ремонт қурилиш бошқармаси ходимлари айби билан биноларни бўяш пайтида ойналарга бўёқлар сочилиб кетгани ҳақида ёзишган. Маълумки, бундай ойналарни артиб бўлмайди. Уларни алмаштириш керак. Янги ойна қўйиш эса бўяшдан қимматроқ тушади. Буни хат муаллифлари ҳам яхши тушунишлари кўриниб турибди. Улар ремонт-қурилиш бошқармасидагиларнинг материалларини тежаш ҳақида мутлақо ўйлашмаётганини ҳаққоний таъкидлаб ўтишган.

Суиистеъмол қилинмаган ишларни қилинди, деб ҳисоботларда алдашлар тўғрисида ҳамон хатлар келиб турибди. Хатларда очиб ташланган жиддий нуқсонлар комитет йиғилишларида кўриб чиқилаяпти. Масалан, Саноат қурилиш материаллари министрлиги комплекс кон-геология экспедициясининг бошлиғи Р. Маҳмудов ўз вазифасини суиистеъмол қилаётгани текширишда аниқланди. Бу масала комитет йиғилишида кўрилди. У қилмишига яраша жазо олди.

Гражданларнинг хатлари асосида «Ташоблсельстрой» трестининг 93-махсус кўчма механизациялашган колоннасида штат-молия интизомини бузиш ҳоллари аниқланди. Комитет давлатга етказилган зарарнинг бир қисмини шу қурилиш ташкилотининг бошлиғи Е. Альбитердан ундириб олишга қарор қилди ва унга қаттиқ виговор эълон қилди.

Фрунзе район ички ишлар бўлимининг ОБХССи билан биргаликда комитет Ўзбекистон ССР Қурилиш министрлиги турар жой-коммунал идораси ремонт-қурилиш бошқармасининг молия-хўжалик фаолияти бузилаётгани тўғрисидаги хатда келтирилган фактларни текширди. Натижада бу материаллар айбдорларни жиноий жавобгарликка тортиш учун прокуратурага оширилди.

Гражданларнинг хатлари ва шикоятларини кўриб чиқиш ишларини янада яхшилашга шикоят ва таклифлар штатсиз бюроси мунтазам интиляпти. Ҳозир ташриф буюрувчиларни жойларда қабул қилиш тез-тез тажриба қилиб кўриляпти. Масалан, 1-пойафзал фабрикасида, 1-ёғочни қайта ишлаш заводида ва бошқа корхоналарда ана шундай қабуллар бўлиб ўтди. 30 дан зиёд ташкилотда меҳнаткашлар хатлари билан ишлаш бўйича материалларнинг ярми комитет йиғилишида кўриб чиқилди. Бюро фаолиятида ўтган ой иш якунларини кўриб чиқиш ва келгуси ой планларини тузиш фойдали анъана тусини олган.

Халқ контроли комитетига келаётган ҳар бир хатда совет кишиларининг ахлоқ нормалари, социалистик турмуш тарзини бузиш ҳолларига ва нуқсонларга муросасизлиги ойдин кўриниб турибди. Партиямиз қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга халақит бераётган барча камчиликларга қарши кураш олиб бориляпти. Шунинг учун ҳам ҳар бир хатни диққат билан кўриб чиқишни бюромиз фаолиятининг муҳим жиҳати деб биламиз.

В. ГЛУХИХ,
Фрунзе район халқ контроли комитети шикоят ва таклифлар штатсиз бюросининг мудири.

БОШ ВАЗИФА

Шаҳар халқ контроли комитети қошидаги семинарнинг якунловчи машғулотида КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1981 йил) ва май (1982 йил) Пленумлари қарорлари, Тошкентдаги тантаналар вақтида ўртоқ Л. И. Брежнев нутқларида баён этилган кўрсатмалардан келиб чиқувчи халқ контроли органларининг вазифалари муҳокама этилди.

Семинарни «Узгосэнергонадзор» бошлиғи Ю. М. Отаев, «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ ишлаб чиқариш бирлашмаси «Энергогаз» бошқармасининг ёқилғидан самарали фойдаланилишини назорат қилиш хизмати бошлиғи Я. А. Димов, Ленин райони халқ контроли комитети раиси К. Жўраев, Чилонзор район халқ контроли комитети раисининг ўринбосари Б. А. Қаюмов сўзга чиқдилар.

Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли комитети қошидаги ёқилғи-энергетика ресурсларидан тежамкорлик билан фойдаланилишини назорат қилиш бўйича штатсиз сектор мудири А. А. Мозгаров, «Матбуот» ишлаб чиқариш бирлашмаси халқ контроли бош группасининг раиси С. А. Қурбонов ва бошқалар ташкилий иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Семинар иштирокчилари ошкоралик воситалари ва кўргазмали агитация виставкаси билан танишдилар. «Средазкабель» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ташсельмаш» заводи, Тошкент метрополитени ва бошқа бир қатор корхоналарнинг халқ контроли группалари тайёрлаган мазмунли аҳборотлар, камчиликларни очиқ-ойдин кўрсатувчи стендлар, фотовитриналар юқори баҳога сазовор бўлди.

Л. ГОЛЕНДЕР,
шаҳар халқ контроли комитети ташкилий бўлимнинг инспектори.

«Тошкент оқшоми»да босилгандан кейин

«ЎЗБОШИМЧА ШОФЁР»

Шу сарлавҳа остида газетада босилган материалда 2-автокомбинатнинг 8-автоколоннасига қарашли 50—72 ТНС номерли такси шофёри Р. Шароповнинг иш вақтида ўзбошимчалик билан йўловчига хизмат кўрсатишдан бош тортгани танқид қилинган эди.

2-автокомбинатдан редакцияга йўлланган жавобда кўрсатилишича, ҳайдовчи Р. Шароповга қаттиқ виговор эълон қилинган ва у бир ойлик мукофотдан маҳрум этилган.

«ЕЛКА ҚИСИШАДИ»

Шаҳарнинг айрим районларида аҳолини газ билан таъминлаш талабга жавоб бермаётгани, ёқилғи вақтида етказиб берилмаётгани юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда танқид қилинган эди.

Шаҳар газлаштириш ва газ таъминоти ишлаб чиқариш бошқармасидан редакцияга маълум қилишларича, бу масала райгаз идораларида муҳокама этилган. Аҳолини газ билан муттасил таъминлаб туриш чоралари кўрилган.

АДАБИЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

Транспорт ва алоқа корхоналарида халқ контроли. М., «Транспорт» нашриёти. 1981 йил.

Шу мавзуда биринчи марта чиқарилган тўплам, асосан группа ва постларнинг раҳбарлари ҳамда аъзоларига, халқ контроли комитетлари транспорт ва алоқа бўлимлари ходимларига мўлжалланган. Унда партия ва ҳукуматнинг транспорт турли тармоқларини ривожлантириш бўйича қарорлари, халқ контроли ҳақидаги асосий ҳужжатлар берилган. Китобда темир йўл ва сув транспорти, автотранспорт, авиация ва алоқа корхоналаридаги назоратнинг муҳим йўналишлари чуқур таҳлил этилади. Халқ контролининг қатор комитетлари группалари ва постларининг тажрибаси умумлаштирилади, конкрет текширишлар ўтказиш бўйича тавсиялар берилади.

Халқ контроли комитетлари китоб савдоси ташкилотлари билан ҳамкорликда ушбу китобни, аввало халқ контроли иши билан алоқадор китобхонларга етказиб бериш тадбирларини кўриш лари керак.

ШАРҲЛИ ФОТОАЙБНОМА
АТАЙЛАБ ҚИЛГАНДЕК

Ҳамза районида бир кўча бор. Новий путь (Янги йўл) деб аталади. Кўча бўйлаб иссиқлик трассаси ўтган. 30 ва 32-уйлар оралиғида жойлашган қозонхонадан бошланиб, йўлнинг қатнов қисми ёқалаб давом этади.

Илгари кўча аҳолиси бунга унчалик аҳамият бермаган эди. Аҳамият бериш керак экан. Чунки уларнинг кўплаб илтимосларига кўра иссиқлик трассасидаги эски қувурларни янгилашгандан кейин ҳар хил кўнгилсизликлар бошланди.

Иссиқлик трассаси қувурлари кўчанинг бир қисмида асфальтдан анча баланд кўтарилиб қолди.

Қиш ва баҳор фаслида қатнов қисмининг ярми кавлаб ташланганлиги сабабли автомобиль аварияლари бўлди. Фақат бир пиёдани машина уриб юборгандан кейингина ГАИ ходимлари воситачилигида қурувчилар йўлнинг қатнов қисмини асфальтлашди.

Лекин 1981 йилнинг октябридан бери 30 ва 32-уйлар атрофларини тартибга келтириш ҳеч кимнинг хаёлига келмаяпти.

Новий путь кўчасида яшовчилар аввал ранжишди, кейин шикоят қила бошлашди. Яна уларга ёрдам кўрсатиш учун келишди. Шу йил баҳорида бу ерга айрим масъулиятли ўртоқлар келишди ва ҳатто палапартиш иш бажарган ремонтчиларни—«Ташсантехгазмонтаж» трестининг 4-қурилиш бошқармаси қурувчиларини аниқлашди. Кейин қандайдир ваъдалар бериб, қайтиб кетишди.

Кўча аҳолиси ўзларича ҳисоб-китоб қилиб кўришди. Уларнинг ҳисобича агар зарур техника воситалари бўлса, ремонт ишини бир иш кунида ниҳоясига етказиш мумкин. Балки улар янгилишаётгандир. Балки бир эмас, икки кун ёки бир неча соатгина вақт кетар. Бу ёғи мутахассисларга аён.

Бироқ мутахассислар келишмаяпти. Шу боисдан 30 ва 32-уйда яшовчилар редакцияга хат ёзиб сўрашяпти: Нима қилиш керак? Балки энди бузилган асфальт йўлни тузатиш ҳақида ёрдам сўрагандан кўра, уй томон янги йўл қуриш ҳақида илтимос қилиш керакдир? Ундай бўлса кўчани янгидан номлаш, масалан эски йўл деб аташ лозим бўлади. Чунки бу кўча атайлаб қилгандек эски кўчага айланиб қолмоқда...

П. Безверхий фотоси.

Мажбуриятлар изидан

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

Ленин ва Фрунзе районлари мусобақаси

Ўзаро мусобақадош Ленин ва Фрунзе районлари меҳнат коллективлари СССР 60 йиллигини муносиб нишонлашга тайёргарлик кўряпти. Улар асосий техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича беш ойлик давлат планини муддатидан аввал адо этдилар.

Шаҳар статистика бошқармаси маълумотларига қараганда, Ленин райони индустрияси маҳсулот реализация қилиш планини 2,7 процент, Фрунзе райони 1,3 процент ортиғи билан адо этди. Мамлакат халқ хўжалиги меҳнат коллективларидан планга қўшимча 4020 минг ва 2.472 минг сўмлик саноат буюмлари олди.

Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича планни Ленин райони 102.6 процент, Фрунзе райони 103.9 процент, меҳнат унумдорлиги бўйича топшириқ эса 103.2 ва 107,0 процент адо этилди.

Ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати 6,1 ва 6,4 процент юксалди. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан Ленин районида 4,7, Фрунзе районида 11,1 процент юксалди.

Бунда Фрунзе районининг индустрияси коллективлари ишлаб чиқариш ҳажми ўсишининг 100 процентига, Ленин райони эса 78.7 процентига меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига эришди.

Ўтган беш ойда ишлаб чиқариш ҳажмини юксалтиришда химия-фармацевтика, қурилиш материаллари саноати, тажриба-механика, электрон техника, тепловоз ремонт заводлари (Ленин райони), қурилиш материаллари комбинати, «Силикат» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, пластмасса ва рўзғор химияси заводи (Фрунзе райони) юксак суръатларга эришдилар.

Ленин районида Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилган буюмлар умумий маҳсулот салмоғида 22,0 процентни, Фрунзе районида 8,2 процентни ташкил этди.

Фрунзе районида маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш суръати сўнгги йилда 33,8 процент ўсди. Ленин районида 2,7 процент камайди.

Районларнинг бир қатор корхоналари буюртмачиларга буюмлар етказиб бериш бўйича шартномадаги мажбуриятларни бажариша олмади. Булар қаторида «Қизил тонг» тикувчилик бирлашмаси, «Учқун» тўқимачилик-галантерия бирлашмаси, картон таралар заводи, каноп фабрикаси (Ленин райони), абразив, тўқимачилик комбинатлари, «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Таштекстильмаш» заводи, 1-пойафзал фабрикаси (Фрунзе райони) бор.

Йилнинг беш ойидаги социалистик мусобақа якунини Фрунзе район партия комитети саноат, қурилиш, транспорт ва алоқа бўлими мудири А. НОРБОЕВ шарҳлайди:

— Шундай қилиб, икки мусобақадош район коллективлари беш ойлик планни муваффақиятли адо этишди. Планга қўшимча талайгина машинасозлик, приборсозлик, қурилиш индустрияси буюмлари тайёрланди. Бу меҳнат коллективларининг Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми қарорларига амалий жавоби бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг май ойида бўлиб ўтган пленумида бутун диққат-эътибор ҳал этилмаган масалалар ва проблемаларга қаратилди. Жумладан, Тошкент тўқимачилик комбинати каттиқ танқид қилинди. Бу ерда ишлаб чиқариш қувватларидан дуруст фойдаланилмаяпти, кадрлар қўнимсизлиги юқори, топшириқларда белгиланган асосий хил маҳсулотларни ишлаб чиқариш тўла таъминланмайди.

Ҳозир корхонада кенг миқёсда реконструкция ишлари амалга ошириляпти, энг янги станоклар ва агрегатлар ўрнатиляпти, талайгина йигирув ва тўқув ускуналари алмаштирилди Лекин бу буюмлар ҳали ишга туширилгани йўқ. Бунга фақатгина малакали ишчиларнинг етишмаслиги эмас, янги техникани ўзлаштириш суст олиб борилаётганлиги ҳам, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этиш юқори даражада эмаслиги ҳам сабаб бўляпти.

Шу муносабат билан шуни таъкидлаш керакки, Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳар бир станокдан олинаётган маҳсулот шаҳар корхоналарида Бутуниттифоқ миқёсида ҳар бир станокдан олинаётган маҳсулотдан 3—5 процент кам.

Бундан бир неча йил муқаддам комбинатнинг ип ишлаб чиқариш Бутуниттифоқ миқёсида 14 процент маҳсулотни ишлаб чиқарган эди. Ҳозир бу кўрсаткич 12 процентга камайди. Бу маълум даражада меҳнат ёмон ташкил этилганлиги, янги техникани ўзлаштириш суръати, ишчиларнинг малакаси у қадар юқори эмаслиги натижасидир (ишлаб чиқариш бошлиғи К. Питякова).

Ишлаб чиқаришни комплекс ривожлантиришдаги нуқсонлар ҳам таъсир кўрсатяпти. Комбинатда учта янги филиални ишга тушириш учун талайгина куч ва ғайрат сарфланди. Натижада хом сурп ишлаб чиқариш анча ўсди. Лекин пардозлаш ишлаб чиқаришининг қуввати эса эскичасига қолаверди. Ҳозир бу ер ишлаб чиқаришнинг «танг» жойи бўлиб қолди. Чиройли безалган тайёр газламалар ўрнига савдо тармоқларига айрим пайтларда шунчаки оҳарланган сурплар юборилади. Бундан корхона кўп нарсани йўқотаяпти, олинаётган фойда камаймоқда.

Йигирилаётган калава, шунингдек, ип ишлаб чиқариш ҳам яхши ўсмаяпти. Бу ишлаб чиқариш бир маромда ишламаяпти. Жумладан, июнь ойининг биринчи ярмида топшириқдагидан 60 тонна кам калава берилди. Қолоқликнинг сабаби нимада? Ип йигирув фабрикаси раҳбарлари (директори Г. Давликамова) ишчи кучи етишмаётганини баҳона қилади. Бу ўринли ва асосланган сабаб. Лекин ишлаб чиқаришда меҳнатни механизациялаш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ўстиришда имкониятлардан яхши фойдаланилмаяпти. Бу ерда мусобақа таъсирчанлигини ошириш билан яхши шуғулланилмайди, участкаларда меҳнат мусобақаси суст ташкил этилган, оз куч ва маблағ сарфлаб, кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаришга интилиш зўр эмас.

Шу кунларда ишлаб чиқаришда қийин кунлар бўляпти. Комбинатнинг асосий ишчилари ёшлардан иборат. Ҳозир эса сиртдан ва кечки бўлимларда ўқийдиган мингдан ортиқ студент институт ва техникумларга ёзги сессияга кетган. Меҳнатни яхши ташкил этиш, меҳнат ва технология интизомини кучайтириш эвазига ишлаб чиқаришда юқори суръатни сақлаш керак.

«Таштекстильмаш» заводи, 1-пойафзал фабрикасида маълум қийинчиликлар юзага келяпти. Ишлаб чиқариш раҳбарлари, партия, касаба союз, комсомол ташкилотларининг бурчи барча меҳнат коллективларини олдида турган халқ хўжалиги вазифаларини бажаришга жалб этишдан иборат. Барча резервларни ишга солиш, беш йилликнинг иккинчи йили ва бутун беш йиллик учун қабул қилинган план ва мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилишини таъминлаш лозим.

САЛОМАТЛИК ҲАҚИДА СУҲБАТЛАР

Илмий муассасаларда

ТАБИАТ — ИНСОН ОНАСИ

Она табиатни муҳофаза қилиш, ҳаво мусаффолиги, корхоналарда ишчи ва хизматчиларга қулай шарт-шароитлар яратиш, озиқ-овқат маҳсулотлари сифатини яхшилаш муҳим чора-тадбирлардир. Шу соҳаларда олимларимиз кўплаб илмий-тадқиқотлар олиб боришмоқда. Шу муносабат билан мухбиримиз Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Ўзбекистон санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори, профессор Тўлқин ИСКАНДАРОВ билан суҳбатлашди.

— Ҳурматли Тўлқин Искандарович, маълумки Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг «Фан — ишлаб чиқаришга» бўлимида Сиз раҳбарлик қилаётган институт томонидан ишлаб чиқилган ўлкамиз гигиенаси масалаларига бағишланган йигирмата илмий натижа кўргазмага қўйилган. Мазкур ишларнинг еттитаси коммунал гигиена масалаларига бағишланган. Бу ишлар халқ хўжалигида қандай аҳамият касб этади? Табиат муҳофазаси борасида қандай самара беради?

— Бизнинг институтимизда атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш муаммолари билан шуғулланадиган тўртта лабораторияга эга бўлган бўлим мавжуд. Улар ўз навбатида атмосфера ҳавосини, сув, тупроқларни муҳофаза қилиш масалалари билан шуғулланади. Шунингдек, шаҳар ва қишлоқ аҳоли пунктларини режалаш, қуриш ва ободонлаштириш устида атрофлича илмий-тадқиқот ишларини олиб боради.

Бир қатор илмий натижаларни Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасига институтнинг атмосфера ҳавоси гигиенаси лабораторияси ҳамда Тошкент Давлат медицина институтининг коммунал гигиена кафедраси тақдим этди. Улар ичида қимматли ҳамда қизиқарлиси методик тавсияномалар бўлиб, уларда атмосфера ҳавзасини соғломлаштириш бўйича комплекс ҳолда гигиеник, санитария-техник ва тегишли лойиҳалар тавсия қилинади. Улар ўз навбатида атмосфера ҳавосини автотранспортларнинг зарарли исидан муҳофаза қилишга бағишланган. Маълумки, бу проблема катта шаҳар, жумладан Тошкент учун катта амалий аҳамиятга эга. Чунки атмосфера ҳавоси ифлосланишининг қарийб 60 проценти автомобиль ислари зиммасига тушади.

Илмий асосда ишлаб чиқилган тавсиянома ва амалий-ташкилий ишлар санитария-эпидемиология станциялари, Давлат автоинспекцияси, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг архитектура-планлаштириш Бош бошқармаси, Ўзбекистон автомобиль транспорти министрлиги ва автомобиль хўжаликлари ишларида кенг қўлланилмоқда.

Атмосфера ҳавосининг тозалиги бўйича давлат санитария назоратини ташкил қилишда илмий асосда ишлаб чиқилган стандарт ва нормативлар, яъни рухсат берса бўладиган концентрация муҳим аҳамиятга эга. Гигиеник нормативларсиз инженер-техник ходимларнинг муассасаларда ишлаши қийин бўлади, шунингдек бусиз лойиҳалаш институтлари ҳамда ташкилотлар ишини қиёс қилиш қийин. Шунинг учун ҳам, бизнинг институтимиз атмосфера ҳавосида зарарли омилларни гигиеник жиҳатдан нормативлар ишлаб чиқишга алоҳида аҳамият беради.

Ўзининг аҳамияти жиҳатидан қишлоқ хўжалигида биологик йўл билан ўсимликларни ҳимоя этиш катта аҳамият касб этади. Бунга қуйидаги маълумотларни келтирсак бўлади. Агар 1973 йилда республикамиз бўйича 60 минг гектарга яқин жойда биологик усул билан ўсимликлар муҳофаза этилган бўлса, 1980 йилда 400 минг гектарга биологик усул билан ишлов берилган. Ўн биринчи беш йилликнинг охирига келиб биологик усулда ишлов бериш 7 марта ошади.

— Меҳнат борасида олиб борилаётган илмий-тадқиқотларнинг халқ хўжалиги учун аҳамияти қандай бўляпти?

— Саноат ва қишлоқ хўжалиги ишчи ва хизматчиларининг меҳнат шароитларини яхшилаш, ўрганиш ва баҳо бериш борасидаги илмий натижалар турли кўринишда бўлиб, улар кўргазмага қўйилган экспонатларда ўз ифодасини топган.

Шуни эслатиб ўтиш керакки, Ўзбекистонда ўзгача саноат тармоқлари бор бўлиб, улар ҳозирги вақтда тез суръат билан ривожланмоқда. Булар жумласига пахта тозалаш, кўмир, химия, рангли ва қора металлургия каби саноат шахобчаларини киритиш мумкин. Шунинг учун ҳам бизнинг институтимизда хўжалик келишуви асосида бир қатор министрликлар билан бир неча ихтисослаштирилган лабораториялар ташкил қилинди, улар ўз навбатида зарур халқ хўжалиги ва гигиеник проблемаларни ечмоқдалар. Газ саноатини мисолга олайлик. Кундан-кунга газ олинишининг кўпайтирилиши ҳамда уни кенг кўламда ишлатилиши туфайли республикамизда газ ишлаб чиқариш, қайта ишлаш ҳамда транспортировка қилишда меҳнат қилувчи ишчиларнинг меҳнат гигиенаси долзарб масалалардан бўлиб қолмоқда.

Маълумки, Ўзбекистон иқлим шароити юқори ҳарорат, кам намлик бўлгани учун газ ишлаб чиқариш ҳамда қайта ишлаш саноати ишчиларининг меҳнат шароитларини ҳамда организмнинг физиологик реакцияларини чуқур ўрганиш лозим бўлади. Газ саноатида ишлайдиганларнинг меҳнат шароитларини яхшилашга қаратилган ўн бир рационализаторлик тавсиянома гувоҳномаси ҳужжатлаштирилган бўлиб, уларда соғломлаштириш амаллари баён қилинган. Яқинда 50 ўринли профилакторий ишга туширилди. Газли газ ишлаб чиқариш комплекси ҳамда Муборак газни қайта ишлаш заводида меҳнат шароити янада яхшиланди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси томонидан тавсия қилинган, Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа бардошли металлар комбинатида йўлга қўйилган суюқ азотли ўғитларни саноат чиқиндилари асосида олиш усули устида институтимиз томонидан қизиқарли илмий-тадқиқот ишлари олиб борилди. Институтимиз ходимлари томонидан мазкур технологик жараёнга гигиеник баҳо берилди, ишчиларнинг меҳнат шароитлари ўрганилди.

Санитария-соғломлаштириш тадбирларини ҳаётга тадбиқ этиш натижасида иш зонаси ҳавосида зарарли моддаларнинг миқдори 2-3 марта камайтирилишига муваффақ бўлинди, шунингдек табиат муҳофазаси борасида катта самарага эришилди: комбинат жойлашган майдон атрофи ва Чирчиқ дарёсининг ифлосланишига бир қадар хотима берилди. Иқтисодий самара 450 минг сўмни ташкил қилади.

Катта амалий аҳамиятга эга бўлган самарага эришилди: тўқимачилик комбинатининг тўқиш цехларида соғломлаштириш ишлари ижобий тус олди. Мазкур цехларда касбларга алоқадор бўлган омиллардан — шовқин ва тебраниш мавжуд. Физиологик ҳамда гигиеник илмий тадқиқотлар асосида шовқин ва тебраниш суръатининг камайтирилишига муяссар бўлинди.

Коллективимиз амалга оширилаётган ишларни санаб ўтадиган бўлсак, фуран полимерларини ишлаб чиқаришда, теплица хўжалигида, ҳарф териш цехларида, асфальт-бетон заводларида меҳнат шароитларини яхшилаш борасида илмий-тадқиқот ишлари олиб борилмоқда. Институтимиз томонидан ишлаб чиқилган чора-тадбирлар Тошкент, Бектемир, Қўқон ва Янгийўл асфальт-бетон заводларида тадбиқ этилди, натижада мазкур жойларда меҳнат шароити, атроф-муҳитнинг санитария ҳолати яхшиланди. Атрофда истиқомат қилувчи аҳоли томонидан шикоятлар йўқолди.

— Кўргазмага қўйилган қайси илмий иш натижалари, бизда ҳали ҳам учраб турадиган касб касалликларини бартараф этишга бағишланган?

— Илмий-тадқиқотлар ичида медицина тарафидан реабилитация муҳим омил ҳисобланади. Бу эса, ўз навбатида меҳнаткашларнинг соғлигини сақлаш ҳамда меҳнат қобилиятини сақлашда катта роль ўйнайди. Мабодо, биз касб билан боғлиқ бўлган беморларни ўз вақтида етакчи мутахассисликка эга бўлган саноат ҳамда қишлоқ хўжалигидан озод қилмасак, унда бундай касалларнинг аҳволи ёмонлашади.

Медицина нуқтаи назаридан реабилитация қилиш асоратларнинг ривожланишига хотима беради, 70 процентдан ортиқ беморларда патологик жараёнларнинг кўриниш даражасини пасайтиради.

Республикамиз кўламида янги бир илмий тадқиқот ишлари олиб борилмоқда, у ҳам бўлса, медицина хизматчиларининг меҳнатини илмий асосда ташкил қилишдир.

Овқатланиш гигиенаси борасида ҳам илмий-тадқиқотлар олиб борилиб, бир қатор муаммолар ҳал қилинмоқда. Қўқон ёғмой комбинатида бизнинг институтимиз илмий ходимлари томонидан ижобий гигиеник баҳо берилиши туфайли палов ёғини кенг кўламда ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Мазкур мойнинг таркибида уч қисм пахта мойи ва бир қисм ўрик мойи мавжуд. Мана шу саноат шахобчасида бизнинг ходимларимиз Ўрта Осиё озиқ-овқат саноати лойиҳалаш-конструкторлик илмий-тадқиқот институти билан биргаликда янги мой тури — «Тошкент ёғи»га атрофлича баҳо берилди.

Шуни қайд қилиб ўтиш керакки, Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида кўргазмага қўйилган институтимиз илмий-тадқиқотларида намуналар умумий ишимизнинг бир қисмидир.

Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида намойиш қилинган кўргазмаларимиз 3 та бронза медали, 7 та диплом билан тақдирланди. Шунингдек, Ўзбекистон халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида 1, 2 ва 3-даражали диплом билан тақдирланди.

Шуни мамнуният билан айтиш мумкинки, 1981 йилда Ўзбекистон ССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планини муваффақиятли бажариш учун ўтказилган республика социалистик мусобақасида бизнинг институтимиз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи, дипломи ва пул мукофоти билан тақдирланди. Бу мукофот бизни катта илмий тадқиқотларга руҳлантирмоқда.

Суҳбатни
Т. РАСУЛЕВ
ёзиб олди.

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Шифокорлик касбини шарафлаш, элга сидқидилдан хизмат қилиш, кишиларнинг дардига даво топиш — олижаноб ишдир. Камол Аҳмедов ўттиз йилга яқин вақтдан бери ана шу касбда элга ҳалол хизмат қилиб келяпти. У педиатр-врач сифатида Қарши шаҳрида ишлади, бу ердаги медицина билим юртида ёш шифокорларни ўқитди. Шундан кейин республика медицина билим юртида ўқитувчилик қилди.

Камол Аҳмедов учун энг қувончли нарса беморларни даволаш, уларнинг сиҳат-саломатлигини муҳофаза қилишдир. У бир неча йил давомида врач, бош врач ўринбосари бўлиб ишлади. 1968 йили К. Аҳмедов биринчи категорияли врач бўлди.

Шу кунларда Камол Аҳмедов 9-поликлиникада терапия бўлимида хизмат қиляпти. У билим ва тажрибасини ошириш учун кечки марксизм-ленинизм университетини битирди, врачлар малакасини ошириш институтида ўқиди.

— Ҳар бир беморнинг соғайиб оёққа туриши шифокор учун катта бахтдир, — дейди Камол Аҳмедов,— мен соғайган беморнинг дил ташаккурини эшитганимда бир олам қувончга тўламан.

Ширинсухан, камтар ва ўз касбини жон-дилидан севган, элга ҳалол хизмат қилаётган Камол Аҳмедовдан ҳамма хурсанд Унга: «Қўлингиз дард кўрмасин, азиз шифокор!» дейишмоқда.

СУРАТДА: биринчи категорияли врач Камол Аҳмедов бемор билан суҳбатлашмоқда.
М. Нуриддинов фотоси.

ВАКУУМ... ДАВОЛАЙДИ

СССР 50 йиллиги номли Навоий кон-металлургия комбинатининг профилакторийсида ишлаётган стоматологлар вакуум массаж аппарати ёрдамида даволашнинг янги методини ўзлаштирдилар. Массаж милкларни мустаҳкамлайди, оғиз бўшлиғининг баъзи касалликларини даволашга ёрдам беради. Медицина техникасининг кўпгина янгиликлари кончиларнинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилаётган даволаш-профилакторий муассасаларида жорий этилди. Ҳар йили профилакторийда корхона меҳнатчиларидан қарийб уч минг киши ўз саломатлигини мустаҳкамламоқда.

(ЎзТАГ).

Чекишнинг зарари тўғрисида

АҚШда эълон қилинган расмий хабарда рак касаллигидан ўлиш ҳолларининг учдан бири ҳозир кашандалик билан боғланган дейилади. Кашандалик ўпка ракигагина эмас, бурун-томоқ, оғиз бўшлиғи, ичак, меъда ости бези, буйрак ракига ҳам сабабдир.

(ТАСС).

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Б. САЪДУЛЛАЕВ: Менга кимларга ва қандай хизматлари эвазига шахсий пенсия белгиланиши ҳақида маълумот беришингизни илтимос қиламан.

Жавоб: Шахсий пенсия — революцион, давлат, ижтимоий ва хўжалик фаолияти соҳасида Совет давлати олдида алоҳида хизматлари бўлган ёки маданият, фан ва техника соҳасидаги жуда катта хизматлари бўлган кишиларга, улар вафот этганлари тақдирда эса — уларнинг оила аъзоларига белгиланади. Қилган хизматларига қараб умумиттифоқ, республика ва маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсия белгиланади. Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари ҳамда учала даража Шуҳрат ордени билан мукофотланган кишилар сўзсиз иттифоқ аҳамиятига молик шахсий пенсия олиш ҳуқуқига эгадирлар. Иттифоқ аҳамиятга молик шахсий пенсияни СССР Министрлар Совети ҳузуридаги, республика аҳамиятига молик шахсий пенсияни иттифоқдош республика Министрлар Совети ҳузуридаги махсус комиссия томонидан, шунингдек маҳаллий аҳамиятга молик шахсий пенсияни АССР Министрлар Совети, ўлка, область, округ, шаҳар (республика аҳамиятига эга шаҳарлар) халқ депутатлари Советлари томонидан тайинланади. Шахсий пенсия тайинлаш ҳақидаги масала СССР Министрлар Совети томонидан белгиланган органларнинг тавсиясига кўра ҳал қилинади. Шахсий пенсия белгилаш тўғрисидаги тавсия билан министрликлар ва идоралар, иттифоқдош ва автоном республикалар Министрлар Советлари, ижроия комитетлари, партия ва касаба союзи органлари, ёзувчилар, рассомлар, композиторлар, кинематографчилар союзлари мурожаат этадилар. Шахсий пенсия ва унинг миқдори ҳар бир алоҳида ҳолда пенсия тайинланаётган кишининг қилган хизматларига, меҳнат қобилиятини қай даражада йўқотганлигига, моддий таъминот олиш даражасига ва унинг қарамоғида бўлган оила аъзоларининг сонига қараб белгиланади.

* * *

Ш. ЮНУСОВА: Ишчи ва хизматчи аёллар ҳомиладорлик отпускасига чиққан пайтларида уларга қанча ҳажмда ҳақ тўланиши керак?

Жавоб: Ишчи ва хизматчи аёлларга давлат социал страхованиеси ҳисобидан нафақа тайинлаш ва тўлаш бўйича амалдаги низомга мувофиқ ҳомиладорлик ва туғриқ отпускасига чиққан аёлларга касаба союзи аъзоси ёки аъзоси эмаслигидан ҳамда меҳнат стажининг қанчалигидан қатъий назар, тўлиқ иш ҳақи миқдорида нафақа тўланади.

* * *

Б. ТЎРАЕВ: Шаҳримизда кинохаваскорлар студиялари бор деб эшитдим. Шулар ҳақида маълумот берсангиз.

Жавоб: 1958 йили Ўзбекистон кинематографчилар союзи қошида кинохаваскорлар секцияси ташкил этилган эди. Секция аъзолари ташаббуси билан Тошкентда дастлабки кинохаваскорлик киностудиялари тўқимачилар маданият саройи қошида ва В. И. Ленин номидаги пионерлар саройи қошида ташкил этилди. Бир йил ўтгач ҳаваскорлик студияларининг биринчи конкурси ўтказилди. Ҳозирги пайтда Тошкент шаҳри ва пойтахт областида 50 дан зиёд ана шундай ҳаваскорлик студиялари ишлаб турибди. Кинохаваскорлар билан ишлашни янада яхшилаш мақсадида Тошкент кинохаваскорлар клуби ташкил қилинган. Шу клуб қошида иккита бўлимга эга бўлган ўқув курслари ҳам очилган. Шундай курслардан бири Билимлар уйида ишлаб турибди.

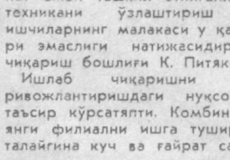

«ЮЛДУЗ»ЛАР ЁРҚИН ПОРЛАГАНДА

Испания этюдлари

Сизларга Мадрид ва Барселона шаҳарларидан салом йўллайман. Шундай қилиб, ҳурматли тошкентлик футбол мухлислари, футбол майдонларидаги сукунатга барҳам берилди. Жаҳон чемпионлигига даъвогарларнинг сафи ҳам анча камайди. Воқеаларнинг бориши билан боғлиқ ҳолда Жаҳон биринчилиги учрашувлари ўтказилаётган майдонлар ҳам камайди. Энди чемпионатга алоқадор бўлган пассажирлар асосан Мадрид ва Барселона ўртасида қатнайдилар. Фақат икки учрашув, яъни ярим финал учрашувларидан бири ва учинчи ўрин учун бўладиган учрашув Севилья ва Аликант шаҳарларида бўлади.

Кўпчилик ўйиндан бўш қолган икки кунда салбий образ рицари Дон Кихотнинг юртида бўлишди. Улар шунингдек, баскларнинг жажжи давлати Андоррада ҳам бўлдилар. Бу мамлакат Испания ва Франция мамлакатларининг чегарасида, жаҳонга машҳур шоир Гарсия Лорка юртида жойлашган.

Жаҳон чемпионати ташкилий комитети энг яхши ҳужумчи учун махсус соврин ташкил этмаган эди. Бу камчиликни Барселона шаҳрининг собиқ губернатори Висенте бартараф қилди. У Мадридда чиқадиган «АВС» газетасига берган интервьюсида Жаҳон чемпионатининг энг яхши уч ҳужумчисига тасвирий санъат устаси Сальвадор Даль имзо чеккан қимматли совринлар топширилишини айтди.

Судьялар, матбуот вакиллари, чемпионат ташкилотчилари деярли дам олишмади. Судьялар йўл қўйилган хатоларни синчиклаб ўрганишди. Бундан кутилган мақсад ҳал қилувчи учрашувларда қўпол хатоларга йўл қўймаслик эди. Ташкилотчиларнинг ҳам ташвишлари жуда кўпайиб кетди. Мадриддаги энг йирик юз минг томошабин сиғадиган «Сантьяго Бернабеу» стадионида ҳал қилувчи учрашув бошланиши олдидан ходимлар иш ҳақини ошириш, меҳнат шароитини яхшилаш талаби билан забастовка қилмоқчи бўлиб қолдилар. Ҳозир сизларга ушбу репортажни йўллаётган дақиқаларда ҳам масала ҳал бўлгани йўқ. Ҳар ҳолда бундай бўлмайди, жаҳон футболи байрамига доғ туширилмайди, деган хулосага келинмоқда.

Журналистлар тиним билмай ишлашди. Ўтказилган учрашувларни таҳлил қилиш, суҳбатлар уюштириш, тахминлар ҳақида жуда кўп маълумотлар эълон қилинди. Айтгандай, Испанияда кўрсатилаётган Р—3 телевизион программасида куну-тун тинимсиз футбол ҳақида кўрсатувлар берилляпти. Программада кўрсатилган суҳбатлар орасида энг қизиғи Аргентина терма командасининг устози Луис Сезар Менотти билан суҳбат бўлди. Ҳозир жаҳон чемпионларининг тренери чорак финалда шогирдларининг бразилияликлар билан беллашишига тўғри келиб қолганлигини афсус билан эслаб шундай деди: «Бу учрашув жуда кўп нарсани ҳал қилади. Агар 90 минут давомида энг яхши ҳужумчимиз Марадона ёрқин юлдуз бўлиб порласа биз ғалабага эришамиз. Агар бразилияликларнинг «порлоқ юлдузи» Зико маҳорат борасида ўзини кўрсатадиган бўлса, ғалаба Теле Сантананинг командасига ёр бўлади».

Чорак финал учрашувининг дастлабки беллашувидаёқ бу нарса тасдиқланди. Барселона шаҳридаги «Ноу камп» стадионининг яшил майдонида Польша терма командасининг 26 ёшли ярим ҳимоячиси Збигнев Бонекнинг омад юлдузи чарақлаб кетди. У майдонда ўзи истаган ишни қилди. Учрашувнинг тўртинчи минутида командадошлари бошлаган ҳужумни якунлади. Лято ўнг қанот бўйлаб олдинга ташланди. У икки ҳимоячини алдаб ўтиб тўпни жарима майдонида турган Бонекка етказиб берди. У дарвозани кучли зарб билан нишонга олди — 1:0. Бонек бу учрашув давомида яна икки марта катта хурсандчиликка сабаб бўлди. 27-минутда ҳужумчиларга ёрдамга етиб келган ярим ҳимоячи Купцевич тўпни узоқ масофадан туриб чап қанотдаги Смолярекка етказиб берди. У Бонек катта тезликда олдинга бораётганлигини кўриб тўпни олдинга узатди. Бонек шароитни тўғри баҳолади, дарвозабонни алдаб тўпни боши билан дарвозага йўллади — 2:0. Учинчи тўпни жуда қизиқ вазиятда дарвозага йўллади. Лято худди Эдуард Стрельцов сингари тўпни товони билан жарима майдонига етказиб берди. Бу сафар ҳам омад Польша терма командасининг мерган ҳужумчисидан юз ўгирмади — 3:0.

Ҳисобнинг йирик бўлишига қарамасдан учрашув фақат бир команданинг устунлигида ўтди деб бўлмайди. Йўқ, тенг кураш давомида польшалик футболчилар Бонекнинг яхши кайфиятидан фойдаланишга муяссар бўлишди. Ҳа, футбол юлдузлари зарур дақиқаларда ёрқин порласалар кўп нарсани ҳал қилишлари мумкин.

Франция-Австрия терма командалари ўртасидаги учрашувда ҳам франциялик ярим ҳимоячи Доменик Рошто ўзини кўрсатди. Майдонда команданинг машҳур ўйинчиси Мишель Платини йўқ бўлишига қарамасдан у ҳақиқий маънода команданинг мотори вазифасини бажарди, командадошларини олдинга ундади, ҳужум кетидан ҳужум уюштирди. Австрияликлар худди шу ўйинчини жарима майдони яқинида йиқитганликлари учун учрашувнинг 39-минутида жарима тўпи тепиш белгиланди. Жангини тўпни моҳирлик билан Консилио қўриқлаётган дарвозанинг юқори нуқтасига йўллади. Бу муҳим икки очко М. Идальго шогирдларининг ярим финалга чиқишлари учун бўлган имкониятларини янада кенгайтирди.

Барселона ва Мадрид шаҳарларида ўтказилган учрашувлар чорак финал графигини аниқлаб берди. Жумладан биринчи июль куни СССР терма командаси Бельгия терма командаси билан, Шимолий Ирландия терма командаси эса Австрия терма командаси билан беллашади.

Сизнинг
НАРАНХИТОНГИЗ.
Барселона — Мадрид, 29 июнь.

• «Тошкент оқшоми» конкурси

ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ КИМ БЎЛАДИ?

«Тошкент оқшоми» газетасида эълон қилинган анкета саволларига кўплаб футбол билимдонларидан жавоблар келмоқда. Конкурсда ҳамшаҳарларимизгина эмас, балки республикамизнинг турли шаҳар ва қишлоқларида яшаётганлар ҳам қатнашишмоқда. С. Саитов, Ш. Усмонов, Р. Усмонов, Ю. Тегай, Р. Зокиров, А. Матризаев, С. Жабборов, Л. Маҳмудов, В. Мажидов, С. Абдураззоқов, А. Шарифхўжаев, Б. Маматқулов, А. Ўрунов, Ғ. Ҳусанов, К. Болтабоев каби юзлаб оқшомхонларнинг редакцияга йўллаган жавобларида уларнинг футбол тарихини яхши билишлари сезилиб турибди.

Испанияда ўтаётган Жаҳон чемпионати якунловчи босқичга кирди. Кўп нарса ана шу сўнгги учрашувларнинг натижаларига боғлиқ. Шунинг учун ҳам улар футбол билимдонларини ҳаяжонга солаяпти.

Биз оқшомхонларнинг илтимосига кўра конкурсни давом эттиришга қарор қилдик. Яна бир бор билим ва тахминларингизни синаб кўринг-чи?

1. Жаҳон чемпиони ким бўлади?

2. Финал учрашувида қандай ҳисоб қайд қилинади?

3. Чемпионатда энг мерган ҳужумчи ким бўлади?

Барча саволларга тўғри жавоб берган мухлислар газета редакцияси таъсис этган махсус совриn билан тақдирланадилар. Айрим мухлислар эса «Тошкент оқшоми» футбол билимдонлари» клубининг фахрий рўйхатига ёзиладилар.

Жавоблар 10 июлга қадар жўнатилиши керак.

ФУТБОЛ БИЛИМДОНЛАРИ, ЖАВОБЛАРИНГИЗНИ КУТАМИЗ!

Шаҳримиз тобора обод ва кўркам бўлиб бормоқда. Кўплаб турар жой бинолари, маданий-маиший объектлар қад кўтариб фойдаланишга топширилаяпти.

СУРАТДА: «Москва» меҳмонхонаси ёнгинасида бунёд этилиб, фойдаланишга топширилган янги турар жой биносини кўриб турибсиз.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

• Мўъжизасиз мўъжизалар

ДЕНГИЗДАГИ ШАРШАРА

Каспий денгизининг шарқий қисмида Қора-Бўғоз-Гол бўғози мавжуд бўлиб, у гўзал табиатимизнинг антиқа жойларидан бири ҳисобланади. Бўғоз асосан Каспий денгизи сувлари билан тўйиниб, уларни боғлаб турган жой — унча катта бўлмаган денгиз шаршарасини ҳосил этади.

Шаршара одамларни ҳар доим ўзига мафтун этади. Сувнинг қуёш нурида хилма-хил рангда товланиб тушишини айтмайсизми! Шаршара сувининг ҳосил этган шовқини ёқимли куйини эслатиб, узоқлардан эшитилиб туради. Буни ўрганиш тарихи жуда қизиқ. Ёз ойлари 40 даражагача қизийдиган, қиш кунлари эса 60 даражагача совийдиган, чучук сув топилмайдиган, чўли-даштнинг бир қисмида одамлар учун қимматли тузлар борлиги фақат асримизнинг 40 йилларида топилди. Шу бўғознинг ҳар бир литр сувида 280 грамм туз борлигига ишонасизми? Таққослаш учун шу фактларни келтирамиз: Каспий денгизи сувининг ҳар бир метрида бор-йўғи 13 грамм, дунё океан сувларида эса, 34—35 грамм туз мавжуд. Ҳа, Қора-Бўғоз-Голни табиий яратилган туз кони деса бўлади.

Каспий денгизидан гўзал шаршара орқали тинимсиз сув оқими ўтиб туради. Қора-Бўғоз-Голдаги бу сувлар қисман буғланиб, унинг тагида туз қатлами кўпаяверади.

Бўғоз биллур, қоғоз, целлюлоза тайёрлашда жуда керак бўладиган мирабилитнинг битмас-туганмас маконидир. Унинг запаслари 200 миллиард тоннадан ошиб кетади. Гидрогеологларнинг хабар беришларича, кейинги йиллари Каспий сувининг сатҳи сезиларли кўтарилаяпти. Бу деган гап, денгиз шаршараси янада катта куч билан туша бошлайди, Қора-Буғоз-Гол яна ҳам тузга бойиб боради.

А. АКБАРОВ,
география фанлари кандидати.

Ҳайвонот оламини ўрганамиз

АЖОЙИБ ҒОЗЛАР

Дублин ҳайвонот боғида қайси куни эканлигини биладиган 36 та Ҳиндистон ғози яшайди. Қишда, душанбадан шанбагача улар одам гавжум бўлган ва қушлар етарли овқатлана оладиган Герберт шаҳри паркида ёки Санстефан боғида яшайдилар. Бироқ, якшанба куни ғозлар одамлар боғлардагига қараганда кўп бўладиган ҳайвонот боғига қайтадилар. Ғозларнинг якшанба кунини қандай билишлари номаълум. Тахминларга кўра улар черков қўнғироқларининг овозини ёки бошқа сирли белгиларни мўлжал қилиб олишган бўлса ажаб эмас.

ОҚҚУШЛАР ОҚҚУШЛАРГА ҚАРШИ

Копенгагендан унча узоқ бўлмаган Верльосе ҳарбий аэродром атрофидаги ботқоқлик ва кўлларга сўнгги бир неча йиллардан буён иссиқ ўлкалардан учиб келган оққушлар ин қуриб, бола оча бошладилар. Бу беозор қушларнинг ҳеч кимга зарари тегмаслиги табиий, аммо улар ҳам зарар етказишга қодир экан. Қирувчи самолётларнинг учиш ёки қўниш пайтида оғирлиги 10—20 килограмм келадиган бу қушларнинг урилиши фақат уларнинг ҳалокатигагина эмас, балки тўла қувватли машинага ҳам зарар етказади.

Бундай ҳолнинг олдини олиш мақсадида биолог олимлар оққушлар табиатидан келиб чиқиб, антиқа усул қўллашни тавсия этдилар. Маълум бўлишича, оққушлар ўзларига тинч ерни топиб олгач, бу ерга бошқа оққушларни келтиришмас, улар яшаётган инга бегона оққушлар ўрнашиб олган тақдирда бошқа ерга кетишар экан. Бир нечта сунъий оққуш ясаб, уларни учиш ва қўниш майдонидан 50 метр нарига жойлаштирилди. Биологларнинг фикри тасдиқланди: аэродром устида пайдо бўлган оққушлар тўдаси ердаги «келгинди»ларни кўриб, тезда баландликка кўтарилишди ва янги жой ахтариб учиб кетишди.

ҲАШАРОТЛАР УЧУН ЗООПАРК

Вашингтондаги Смитсониан институти дунёда биринчи бўлиб ҳашаротлар учун зоопарк барпо этди. Бу ерда кўз илғамас ҳашаротлардан тортиб, катталиги муштумдек келадиган ҳашаротларни ҳам учратиш мумкин. Уларга табиий яшаш шароитига яқин қулайлик яратилган. Биргина асосий қийинчилик — оз яшайдиган ҳашаротлар ўрнини тўлдиришдан иборат. Кичик зоопаркда уч мутахассис ҳамда юз нафар ишқибоз хизмат қилади.

ФИЛГА СЎЛАК НИМА УЧУН КЕРАК!

Овқатнинг яхши ҳазм бўлиши учун озгина суюқлик ва фермент қўшиш кифоя. Аммо айрим ҳолларда сўлак бошқа мақсадлар учун ҳам ишлатилар экан. Филларнинг териси остида тер ишлаб чиқарувчи безлар йўқ. Шу сабабли филлар иссиқ кунда сувда чўмилишади. Сув бўлмаган тақдирда-чи? Шунинг учун ҳам табиат уларга «ғамхўрлик» қилган. Хартуми остидаги сунъий «сув ҳавзаси» филларни офтоб уришидан сақлайди. Энг қийин ҳолларда улар хартумлари остига сўлакларини йиғиб, у билан бош, елка ва кўкракларини ювишади.

М. КОМИЛОВ тўплаган.

• Суд залидан

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМИШ

Бахтиёр Исҳоқов 1956 йилда туғилган, унинг ҳамтовоғи Темур Саъдиев эса эндигина 22 ёшга кирди. Бу икки дўст бегуноҳ бир инсонга кучларини кўрсатиб қўймоқчи бўлишди. Лекин безорилар ўша куниёқ тумшуғидан илинишди...

Бахтиёр бундан олти йил аввал ҳам жиноят содир қилган эди. Бу қилмиши учун уч йилу олти ой муддатга озодликдан маҳрум этилди. Ўшанда ҳам унинг кўзи очилмаган экан.

Шаҳримизнинг Октябрь районидаги Кўкча бекати. Шу ерга келиб тўхтаган 5-таксопаркка қарашли 75-65 ТНМ номерли «ГАЗ—24» машинаси кабинасига чиқиб олган йигитлар шофёрдан Бирлик массивига обориб қўйишни талаб этишди.

Манзилга етиб келган йигитлар негадир машинадан тушишга ошиқишмасди. Шофёр улардан кабинани бўшатишни илтимос қилди-ю, балога қолди.

— Жонингдан умидинг бўлса нарироқ сурил-да, рулни менга бер, — деди Б. Исҳоқов тўсатдан шофёрга дўқ уриб.

Шофёр нима қилишни билмай қолди. Безориларга ялина бошлади:

— Қўйинглар биродарлар, ахир бу давлатнинг машинаси-ку!

Б. Исҳоқов машинани елдириб кетди. Т. Саъдиев орқа ўриндиққа ўтириб олиб, ҳар эҳтимолга қарши шофёрнинг икки қўлидан ушлаб олди.

Машина Исаакян кўчасига келгач таққа тўхтади.

— Кабинадан туш, — дўқ урди Б. Исҳоқов шофёрга.

Шофёрни зўрлаб машинадан туширишди. У вақт ўтказмай милицияга хабар қилишга шошилди. Бу вақтда унинг машинаси Уйғур кўчаси бўйлаб ўқдек учиб борарди.

«Қўлбола шофёр» қарши томондан келаётган 55-06 ТНФ «ВАЗ-2101» автомашинасига бориб урилганини билмай қолди. Пачоқланган такси машинаси тезликни оширдида кўздан ғойиб бўлди. Беруний кўчасида яна фожиа рўй берди. Б. Исҳоқов катта тезликда бораётган машина рулини бошқаролмай қолди. Машина ўнг томонга ағдарилиб кетди.

Одил суд Б. Исҳоқовни ўн йил, Т. Саъдиевни олти йил озодликдан маҳрум этиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Жиноятчилар жазосини олишди. Лекин бир нарса кишини таажжубга солади. Хўш, ҳар иккала жиноятчининг ота-оналари қаёққа қарашди экан? Маҳалладошларнинг кўзи қаёқда эди? Агар улар бу ёшларнинг қилмишларидан илгарироқ хабар топиб уларни тартибга чақиришганида юқоридаги жиноят содир бўлмасмиди?

М. КОМИЛЖОНОВ.

(Газетанинг навбатдаги сони 2 июлда чиқади).

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 1/VIда **Ишонмасанг, ўламан,** 2/VIда **Хотинимнинг эри,** 3/VIда **Ёшлиқда берган кўнгил.**

КИНО

30 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОЛТИН ЖУНЛАР» — **К. Ёрматов номли** (жуфт ва тоқ соатларда, телефон 24-22-66), **Искра** (16, 18, 19.45 да, телефон 39-11-76), **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61). **Хива** (ёзги бинода, 22.00, телефон 32-78-02).

«КАРНАВАЛ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«ДУШМАН ОРТИДАГИ ФРОНТ» — **Янгиобод** (14, 17.00, телефон 96-36-21).

«ИЛОН ИИЛИ» — **С. Раҳимов номли** (18, 19.30, телефон 48-46-71).

1 ИЮНДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ОЛТИН ЖУНЛАР» — **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01), **Искра** (16, 18, 19.45, телефон 39-11-76). **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61). **Мир** (тоқ соатларда, телефон 91-08-30).

«КАРНАВАЛ» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«СЕВИШ ВАҚТИ КЕЛДИ» — **К. Ёрматов номли** (11, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21.00).

«ДУШМАН ОРТИДАГИ ФРОНТ» — **Тинчлик** (12.30, 15.30, 18.30, 21.00, телефон 53-86-07), **Янгиобод** (14, 17, 20.00, телефон 96-36-21).

Тошкент шаҳар, Акмал Икромов районидаги 106-ўрта мактаб томонидан **Авазова Зульхумар Боймирзаевна** номига берилган 552002 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Ободонлаштириш Бош бошқармасининг шаҳарни ёритиш идораси ҳузуридаги **«Электрогазосветомонтаж»** ремонт-қурилиш бошқармасининг йўқолган думалоқ печати, ҳужжат бурчагига босиладиган штампи ва ҳисоб-китоб счёти штампи

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Собир Раҳимов районидаги 1-ўрта мактаб томонидан **Жумаев Абдусалом Исломович** номига берилган 645683 номерли йўқолган

8 ЙИЛЛИК МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ ГУВОҲНОМА

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

«Тошкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг Қибрай, пиво-алкоголсиз ичимликлар комбинатига қарашли 7058, 7225 номерли йўқолган тара қабул қилиш квитанциялари

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент шаҳар, Ҳамза районидаги 204-ўрта мактаб томонидан **Йўлдошева Зулхумор Ҳамрақуловна** номига берилган 421212 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Наманган область, Учқўрғон районидаги 1-ўрта мактаб томонидан Каримов Марат Носирович номига берилган 532649 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент автомобиль ва автомобиль йўллари институти томонидан **Саидмаҳмудов Саидбакирхон** номига берилган 187261 номерли йўқолган ДИПЛОМ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ТАШХОЗТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДА

ҚУЙИДАГИЛАР КРЕДИТГА СОТИЛМОҚДА

Хива гилам комбинатида ишлаб чиқарилган гиламлар, мамлакатимизда ва чет мамлакатларда қўлда тўқилган гиламлар, баҳоси 3000 сўм ва ундан қиммат бўлган чет мамлакатларнинг мебель гарнитурлари.

Кредитни расмийлаштириш мумкин бўлган магазинлар адресини эслатиб ўтамиз:

3 — Истиқбол кўчаси, 1-уй.
10 — Фарғод ярмаркаси.
16 — Морозов кўчаси, 25-уй.
17 — Сергели (бозор).
18 — Сельмаш кўчаси, 1-уй.
25 — Навоий кўчаси, 24-уй.
28 — Оқтепа майдони.
33 — Б. Хмельницкий кўчаси, 1-уй.

«ТАШХОЗТОРГ»

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

ХАРИДОРЛАР ДИҚҚАТИГА!

ПОЙТАХТНИНГ МАРКАЗИЙ УНИВЕРМАГИДА

қуйидагилар кредитга СОТИЛМОҚДА

Баҳоси 100 ва ундан қиммат бўлган тоза жун рўмоллар, табиий қоракўлдан тикилган хотин-қизларнинг пальтолари;

Хива гилам фабрикаси ишлаб чиқарган гиламлар ва мамлакатимизда ҳамда чет мамлакатларда қўлда тўқилган гиламлар.

ЦУМ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

АБИТУРИЕНТЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

«Билим» жамияти Тошкент шаҳар ташкилотининг «БИЛИМЛАР» УЙИ (Киров кўчаси, 24-уй) **1 ИЮЛДАН 31 ИЮЛГА ҚАДАР** Олий ўқув юртларига кирувчилар учун ўзбек ва рус тилларида математика ва физика бўйича

МАШҒУЛОТЛАР ЎТКАЗАДИ.

Машғулотлар рус группасида:
физикадан — 18.00да,
математикадан — 16.00да;
ўзбек группасида:
физикадан — 10.00да,
математикадан — 12.00да
бошланади.

Билетлар кассада соат 11 дан 19.00 гача сотилади.

Справкалар учун телефонлар: 56-87-67, 56-48-96.

МАВСУМ МОДАЛАРИ

Эркакларнинг модага муносабати кўпинча консерватизм руҳи билан суғорилган бўлади — улар ўзлари кўникиб қолган кийимлардан воз кечишни ёқтиришмайди, моданинг янги таклифларига ишончсизлик билан қарашади.

Модага ишончсизлик билан, хавфсираб қарайдиганларга ҳам, мода таклифларининг ҳаммасини бистисно қабул қиладиганларга ҳам бир хил маслаҳат бермоқчимиз: модага нисбатан хотиржам, амалий муносабатда бўлинг, хавфсираманг. Унга кўр-кўрона тақлид қилмай, уни ўзингизга мослаштиришга ҳаракат қилинг.

Кундалик костюм, эркаклар уст кийимининг асосий элементи сифатида албатта, кўпчилик эркакларимизнинг устидагидек, анъанавий — оддий материалдан, ишга мослаб тикилган, камтарона бўлиши лозим. Аммо лекин модельерларимиз ана шундай костюмлар билан бир қаторда, кундалик классик спорт услубидаги костюмларга ҳам эътибор беришни тавсия қиладилар. Бундай костюм эгасининг ишчанлик характерини таъкидлаш билан бирга, бичиғи бирмунча мураккаблиги, соф ташқи кўриниш билан ҳам эътиборни жалб этади.

Эркаклар уст кийимининг ранг-баранг бўлишига интилаётган модельерлар костюмнинг орқа томонини бурмали қилиш, ёпиштирилган катта чўнтак, парзодли чоклар каби янги оригинал ечимларни таклиф этишмоқда.

Эътиборингизга Тошкентдаги Ленин орденли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасининг моделларини ҳавола қиламиз. Улар чиройли, хушбичим, айримларини ҳисобга олмаганда, турли ёшдаги эркаклар учун мўлжалланган.

Т— 9761-МОДЕЛИ

Пиджак ва шимдан иборат бу жун костюм ўсмирлар учун мўлжалланган. Пиджак бағирлари ўртада икки дона тугма билан тақилади. Икки тугмали. Ён томон чўнтаклари «рамка» шаклида иккита чок бостириб тикилган. Орқа елкаси кокеткали, ўрта энда. Ёқаси қайтарма. Енги икки чок бостириб тикилган ва уч қатор тугмали. Астар томонидан аврасига ишлатилган матодан ички чўнтак очилган. Пиджакнинг икки ён томонига чок бостирилган.

Т — 9251 МОДЕЛИ

Пиджак ва шимдан иборат эркаклар костюми. Пиджаги ўртадан иккита тугма билан тақилади. Устки ён томонига «рамка» шаклида ўйма чўнтак очилган, қопқоқли. Чап томон тепа чўнтаги ўйиб ўтказилган. Орқа елка томони чок бостирилган. Қайтарма ёқа. Енги учи сириб босилган, уч қатор тугмали. Пиджакнинг этаги ва деталлари охиригача чоклаб тикилган.

Р — 422 МОДЕЛИ

Хотин-қизлар костюми жакет ва юбкадан иборат. Жакети олд томон ўртадан 3 та тугма билан тақилади. Ёқаси ва кўкрак ёқаси қайтарма. Олд ва орқа томон бўлаклари ички ва устки томондан чок бостириб тикилган ҳамда ўйма чўнтак ўтказилган. Чап томон олд бўлак тепасидан чўнтак очилган. Ёқалари ва чўнтак қопқоқлари четига 5—7 мм. оралиқда чиройли чок бостирилган.

Енгига икки қатор чок босилган, қўш тугмали. Жакети астарли.

Т — 9285 МОДЕЛИ

Эркаклар костюми пиджак ва шимдан иборат. Пиджак олд томонидан 2 та тугма билан тақилади. Бўлаклари ич томондан чок қолдириб тикилган, ён томонидан ўйиб чўнтак очилган, қопқоқли. Чап олд томони тепасида чўнтак очилган. Елкаси ўрта чокли. Енгига қўш чок бостирилган, уч қатор тугма ўтказилган. Қайтарма тик ёқа. Пиджак этаклари ва деталларига чиройли чок юритилган.

Т — 9754 МОДЕЛИ

Болалар ва ўсмирлар учун жун пиджак. Пиджак олд томон ўртадан иккита тугма билан тақилади. Бўлаклари ичдан чок қолдириб тикилган. Ён чўнтаклари устки томондан ёпиштирилган бўлиб, алоҳида чок бостирилган. Елкаси кокетли, пастга томон ўйиқ йўл очилган. Қайтарма ёқа. Енгларига чок бостирилган, битта тугмали. Астар томонидан аврасига ишлатилган матодан чўнтаклар очилган.

2-0589 МОДЕЛИ

Олд томон ўртадан иккита тугма билан тақилади. Пиджак бўлаклари ич томондан чок қолдириб тикилган, ён томонларида «рамка» шаклида чўнтак ўйилган, қопқоқли. Чап олд томон тепасида ўйиқ чўнтак очилган. Елкаси ўрта чокли. Қайтарма ёқа. Енгларининг учи очиқ, иккита тугма тақилган. Этак ва деталларига чок бостириб тикилган.

Т-9110 МОДЕЛИ

Эркакларнинг енгил типдаги костюми жун матодан тикилган. Калта камзул ва шимдан иборат. Калта камзул олд томондан 4 та тугма билан тақилади. Орқа томон елкаси кокетли, чўнтаклари устидан ёпиштирилган. Енги қисма, икки томондан чок бостирилган. Қайтарма ёқа, Калта камзул этакларига безакли чок бостирилган. Шими узун, манжетсиз.

Т—2342 МОДЕЛИ

Эркаклар пиджаги олд томон ўртадан 2 та тугма билан тақилади. Икки ён томонидан чўнтак ўйилган, қопқоқли. Чап олд томон тепасидан чўнтак ўйилган. Ёқаси ўрта энли. Енгига чок бостирилган, бир тугмали. Астар томонида аврасига ишлатилган матодан ички чўнтак ишланган. Ёқа ва чўнтак қопқоқларига сунъий замш тутилган.

Ленин орденли Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли Тошкент тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

30 ИЮНЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

17.55 «Қувноқ нотачалар». 18.10 «Ҳамкорлик йўллари». Ҳужжатли фильм премьераси. 18.40 П. И. Чайковский номли VII Халқаро конкурс кундалиги. 19.20 «Дунё воқеалари». 19.35 «Жанговар дўстлик қанотларида». «Нормандия — Неман» авиаполки ветеранларининг СССРда бўлиши тўғрисида. 19.55 Футбол бўйича жаҳон чемпионатида. 21.30 «Время». 22.05 «Дўстларимиз чеҳраси». 22.50 «Дунё воқеалари». 23.05 Союзлар уйининг Колонна залида композитор Л. Афанасьевнинг авторлик кечаси.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси.

I

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Болалар учун фильм. «Димканинг хўрози». 18.30 «Қувноқ пионер ёзи». 19.00 «Космонавт Владимир Жонибеков» Ҳужжатли фильм. («Ўзбектелефильм») 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 И. Акбаров. «Абу Али ибн Сино». Поэма. Сайфи Жалил. «Самарқандномa». Симфония. Ўзбекистон ССР Давлат симфоник оркестри ижро этади. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ғўза парваришига — аъло сифат». 21.05 «Айкулаш» Фильм-концерт («Ўзкинохроника»). 21.30 «Время». 22.05 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 Ў. Умарбеков. «Шошма, қуёш!». Ҳамза номли Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли. Бош ролда СССР халқ артисти С. Эшонтўраева. 00.15 Янгиликлар.

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.05 Мамлакат телевидение студиялари ҳужжатли фильмлари программаси. 19.20 Қаҳрамон комсомол ҳақидаги қўшиқлар мавзуига ёзилган фантазия. Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг эстрада-симфоник оркестри ижро этади. 19.30 «Озиқ-овқат программаси — умумхалқ иши». 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 «Инсон. Ер. Коинот». 21.30 «Время». 22.05 «Сергеев Сергеевни қидиради». Бадиий фильм.

1 ИЮЛЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «Ўлим азобини ўликлардан сўра». Бадиий фильм. 10.50 «Киносаёҳатчилар клуби». 11.50 Ишлаб чиқариш гимнастикаси. 12.20 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 «Хотин-қизларнинг тинчлик ҳақидаги сўзи». Ҳужжатли фильм премьераси. 15.50 «Рус тили». 16.20 Мактаб ўқувчиларининг вице-адмирал Н. С. Каплунов билан учрашуви. 17.05 «Канада бўйлаб». Кинопрограмма. 17.50 Д. Д. Шостакович номли квартет чалади.

18.20 Псков областидаги Любятовск бошланғич мактабининг ўқитувчиси П. Г. Лозина ҳақида телевизион очерк. «СССР халқ ўқитувчилари» туркумидан. 19.05 «Кичкинтой Гипопонинг саргузашти». Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Фан оламида». 20.00 Футбол шарҳи. 20.30 «Нима? Қачон? Қаерда?». Телевизион викторина. 21.30 «Время». 22.05 «Шувлян гулдасталари». Телевизион ҳужжатли фильм. 22.15 Футбол бўйича жаҳон чемпионатида. Танаффус пайтида (23.00) — «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 Қизил Байроқли Қора Денгиз флоти ашула ва рақс ансамблининг концерти. 19.30 Халқаро мавзуларда суҳбат. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 СССР халқ артисти Ю. Гуляев куйлайди. 21.00 Баскетбол бўйича Халқаро учрашув. Хотин-қизлар. СССР — АҚШ терма командалари. «Динамо» спорт саройидан олиб кўрсатилади. 21.30 «Время» 22.05 «Биринчи қиз» Бадиий фильм.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 «Шоҳринлар». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.00 Болалар учун. «Бойчечак» (такрорий). 12.30 «Қизилқум». Бадиий фильм.

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Биз — 80- йиллар комсомоллари». 18.45 «Хайкалтарош Қуттимуродов». Телевизион фильм. 19.05 «Ҳамдўстлик». Тошкент, Самарқанд ва Нукус Давлат университетлари илмий советларининг биргаликдаги мажлиси (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус). 19.45 «Меҳнат ва санъат ҳамкорлиги». Ёзувчилар республика далаларида. 20.30 «Ахборот». 20.50 Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг ёш солистлари Х. Исроилова ва Г. Отақулова концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Турмуш ва маданият». «Ораста кийинайлик». 22.30 Тошкент хореография билим юрти ўқувчиларининг ҳисобот концерти. А. Навоий номли Давлат академик Катта театридан трансляция пайтида ёзиб олинган. 23.40 Янгиликлар.

II

18.10 Кўрсатувлар программаси. 18.15 Абитуриентлар учун. Математика. 19.25 «Пауза». Телевизион ҳужжатли фильм. 19.50 «Скрийск боғлари». Телевизион фильм. 20.00 Янгиликлар. 20.20 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Совет Иттифоқининг шаҳарлари». Кинопрограмма. 21.30 МТ II.

4 бет. ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП Ленин кўчаси, 41 ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат: — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 33-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 33-79-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

30 ИЮНЬ, 1982 й. Р—07311. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси Тошкент шаҳри. В— 2524 ИНДЕКС 64691